

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

VENÄJÄN ASEVOIMIEN MAINE JA REKRYTOINTI

Kandidaatintutkielma

Kadettialikersantti

Arttur Raski

Kadettikurssi 97

Maavoimien johtamisjärjestelmälinja

Maaliskuu 2013

Kurssi Kadettikurssi 97	Linja Maavoimien johtamisjärjestelmälinja
Tekijä Kadettialikersantti Arttur Raski	
Tutkielman nimi Venäjän asevoimien maine ja rekrytointi	
Oppiaine johon työ liittyy: Johtaminen	Säilytyspaikka Maanpuolustuskorkeakoulun kurssikirjasto
Aika Maaliskuu 2013	Tekstisivuja 30 Liitesivuja 0
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Tutkimuksessa tutkitaan, mikä on venäläisen nuoren tilanne Venäjän asevoimissa, haluaako nuori mennä varusmiespalvelukseen sekä miten Venäjän asevoimat rekrytoivat nuoria asepalvelukseen. Tutkimuksen keskipisteenä on kutsuntaikäinen, 18–27-vuotias venäläinen nuori, joka asuu Venäjällä ja on Venäjän kansalainen. Tutkimuksessa selvitetään, miksi Venäjällä asuva nuori ei halua tai haluaa mennä varusmiespalvelukseen ja mitä kanavia hyödyntäen asevoimat rekrytoivat nuoria varusmiespalvelukseen. Ajallisesti tutkimuksessa keskitytään 2000-luvun alusta tähän päivään.</p> <p>Tutkimus on rajattu tutkimaan syitä siihen miksi nuori menee tai ei mene armeijaan ja mitkä ovat asevoimien tärkeimpiä rekrytointikanavia. Rekrytointikanavia tutkitaan koska on saatava selitys siihen pyrkiikö Venäjän asevoimat nostattamaan kutsuntaiässä olevien nuorten halukkuutta sekä motivaatiota astua varusmiespalvelukseen. Tutkimuksessa ei oteta huomioon Venäjän eri läänejä, aselajeja tai sotilasalueita, vaan asiaa tutkitaan yleisellä tasolla. Venäläisen nuoren kiinnostusta varusmiespalvelusta kohtaan lähestytään eri lähteistä kootuilla tiedoilla. Päälähteenä käytetään internetiä ja aikaisempia tutkimuksia, pääosin venäjänkielistä aineistoa. Tutkimus on laadultaan kvalitatiivinen eli laadullinen.</p> <p>Haasteet, joita Venäjän asevoimat kohtaavat rekrytoinnin ja yleisen maineen näkökulmasta ovat asevelvollisten huonot olosuhteet, simputus, huono kohtelu, lahjonta, kiristäminen, sekä varusmiesten huono fyysinen kunto ja terveydentila. Kaikkialle levinnyt korruptio on ongelma Venäjän asevoimille ja samalla myös koko Venäjälle. Suurimpana haasteena Venäjän asevoimilla on luoda positiivinen kuva itsestään Venäjän kansalle ja varusmiespalvelukseen astuvalle nuorisolle. Haasteen positiivisen kuvan muodostamiselle asettaa asevoimissa esiintyvä vakava simputus, huono maine ja korruptio.</p>	
<p>AVAINSANAT Venäjä, rekrytointi, maine, johtaminen, simputus, maineenhallinta, asevelvollisuus</p>	

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	TUTKIMUSSTRATEGIA	5
2.1	TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS JA RAJAUS.....	5
2.2	TUTKIMUSONGELMA JA TUTKIMUKSEN RAKENNE	6
2.3	TUTKIMUSMENETELMÄ.....	7
2.4	LÄHDEAINEISTOANALYYSI.....	7
2.5	KÄSITEMÄÄRITTELY	8
3	KUINKA VENÄJÄN ARMEIJA REKRYTOI NUORIA – MISTÄ NUORI SAA TIETOA VARUSMIESPALVELUKSESTA?.....	9
3.1	REKRYTOINNIN KANNALTA TÄRKEIMMÄT TIEDONSAANNIN KANAVAT	9
3.2	REKRYTOINNIN KANNALTA TOISSIJAISET TIEDONSAANNIN KANAVAT	11
3.3	VENÄLÄISET NUORISOJÄRJESTÖT REKRYTOINNIN TUKENA.....	11
4	MILLAINEN ON VENÄLÄINEN NUORI?	13
4.1	ALLE 18-VUOTIAAT NUORET	14
4.2	KUTSUNTAIKÄISET, YLI 18-VUOTIAAT NUORET	14
4.3	NYKYAIKAINEN VENÄLÄINEN NUORI JA MODERNISOITUVA VENÄJÄN ARMEIJA.....	15
5	MILLAINEN NUORI MENEÄ VARUSMIESPALVELUKSEEN JA MIKSI?	18
5.1	ALEMPAAN VARAKKUUSLUOKKAAN KUULUVA NUORI	18
5.2	KUINKA VENÄLÄINEN NUORI SUHTAUTUU VARUSMIESPALVELUSTA KOHTAAN?	19
6	MITEN VENÄLÄINEN NUORI VÄLTÄÄ VARUSMIESPALVELUKSEN JA MIKSI?	21
6.1	VAIHTOEHTOINEN SIVILIPALVELUS.....	21
6.2	ITSENSÄ VAPAAKSI MAKSAMINEN VARUSMIESPALVELUKSESTA	22
6.3	KUKA VOI LYKÄTÄ TAI SAADA VAPAUTUKSEN VARUSMIESPALVELUKSESTA LAILLISESTI?.....	23
6.4	SIMPUTUS ELI <i>DEDOVŠINA</i>	24
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	28
	LÄHTEET	31

VENÄJÄN ASEVOIMIEN MAINE JA REKRYTOINTI

1 JOHDANTO

Tutkimuksessa tutkitaan, mikä on venäläisen nuoren tilanne Venäjän asevoimissa, haluaako nuori mennä varusmiespalvelukseen sekä miten Venäjän asevoimat rekrytoivat nuoria asepalvelukseen. Tutkimuksen keskipisteenä on kutsuntaikäinen, 18–27-vuotias venäläinen nuori, joka asuu Venäjällä ja on Venäjän kansalainen. Tutkimuksessa selvitetään, miksi Venäjällä asuva nuori ei halua tai haluaa mennä varusmiespalvelukseen ja mitä kanavia hyödyntäen asevoimat rekrytoivat nuoria varusmiespalvelukseen.

Helmikuussa 2006 tehdyn Venäjän informatiivis-analyttisen keskuksen FBIS:n (Informationno-Analiticheskoye Agentstvo Marketing i Konsalting) kyselyn mukaan 50 % kyselyyn vastanneista henkilöistä on sitä mieltä, että simputus eli *dedovšina* on ongelmana useimmissa Venäjän asevoimien yksiköissä. Vastaajina kyselyssä ovat Venäjällä asepalveluksen suorittaneet venäläiset nuoret. Kysely perustuu Venäjän informatiivis-analyttisen keskuksen FBIS:n haastatteluun Venäjän asevoimien sen hetkisestä tilasta.¹ Kaikkiaan 32 % vastaajista on sitä mieltä, että kiusaaminen on läsnä kaikkialla Venäjän asevoimissa. Kyselyssä kysytään myös, miksi ihmiset eivät halua antaa omia lapsiaan varusmiespalvelukseen. Painavimpia syitä ovat simputus, laittomuus henkilökunnan toiminnassa sekä varusmiesten nöyryyttäminen.²

Tammikuussa 2012 Levada-keskuksen tekemän kyselyn mukaan suurin syy sille, miksi ihmiset eivät haluaisi läheisiensä palvelevan Venäjän asevoimissa, on simputus (31 % vastaajista). Toiseksi suurin on kuoleman tai loukkaantumisen pelko (21 %). Kolmantena syynä on henkilökunnan aiheuttama oikeuksien riistäminen sekä nöyryyttäminen varusmiehiä kohtaan (15 %). Neljäntenä syynä ovat vaikeat olosuhteet, huono ruoka sekä terveyteen kohdistuvat vaarat (14 %). Muita syitä ovat moraaliset, kuten alkoholismi, varkaudet, sekä selittämättömät syyt.³ Tämä kysely toteutettiin 45 eri hallintoalueella ja 130 kunnassa ympäri Venäjää. Kyselyyn vastasivat yli 18-vuotiaat venäläiset ihmiset.

Kahdessa edellisessä kappaleessa esiteltyjen tutkimusten tuloksista aistii sen, että moni venäläinen nuori ei ole halukas menemään varusmiespalvelukseen eikä halua olla missään tekemi-

---

¹ Keir Giles, "Military Service in Russia – No new model army", s. 1–2. Toukokuu 2007, Iso-Britannia

² Sama, s. 1–2.

³ Левада-Центр (Levada-keskus): Russian analytical digest, no. 116, 09.07.2012

sissä asevoimien kanssa. Simputus ja väkivalta armeijassa ovat tulleet median kautta vahvasti esille. Ovatko edellä mainitut asiat ainoita syitä siihen, että nuori ei halua lähteä varusmiespalvelukseen? Palveluksen kestoa on vähennetty yhdellä vuodella, varusmiesten asemaa on parannettu, olosuhteita palveluspaikoissa on kohotettu, henkilökunnan palkkoja on nostettu sekä varusmiesten oikeuksia on pyritty turvaamaan paremmin. Henkilökunnan palkka on mainittu, koska henkilökunnan toimentulo heijastuu siihen, miten varusmiehiä kohdellaan. Parempi ansio on usein verrattavissa siihen, miten ja millä asenteella työt hoidetaan. Varusmiespalveluksen keston lyhennys kahdesta vuodesta yhteen vuoteen on kuitenkin nostanut kiristystapausten määrää, mikä on varsin ristiriitaista.⁴

Simputus, venäjäksi sanottuna *dedovšina*, on vakava ongelma. Mitä muita syitä löytyy sille, että nuori ei halua mennä varusmiespalvelukseen? Onko hyödytöntä käydä varusmiespalvelus tai onko omilla sukujuurilla jotain tekemistä asian kanssa, vai pystyykö nuori helposti ostamaan itsensä vapaaksi varusmiespalveluksesta?

Suomen puolustusvoimissa varusmiehet saavat varusmiespalveluksensa aikana hyvät valmiudet tulevaisuuteen sekä osa varusmiehistä saa johtajakoulutuksen. Varusmiespalveluksen aikana saatu koulutus on usein hyödyksi myös siviilissä. Varusmiehien aikaisempaa koulustaustaa ja osaamista pyritään hyödyntämään ja ottamaan huomioon varusmiespalveluksen aikana.⁵ Koulutus Suomen puolustusvoimissa on laadukasta, kohtelu varusmiehiä kohtaan on hyvää, olosuhteet ovat kiitettävät ja simputustapauksia ilmenee erittäin harvoin. Jos simputustapauksia Suomessa ilmenee, niin ne ovat yleensä lievemässä muodossa verrattuna Venäjään.⁶ Suomessa varusmiespalveluksen koetaan olevan merkittävä liikuntakouluttaja, arvostettu johtajakouluttaja sekä koulutusjärjestelmä, joka ehkäisee syrjäytymistä.⁷ Varusmieskoulutuksessa annettavan johtajakoulutuksen kautta saa lisäpisteitä tai hyväksilukuja hakiessaan opiskelupaikkaa esimerkiksi yliopistoista ja ammattikorkeakouluista.⁸ Venäjällä asiat ovat toisin. Nuori saattaa ajatella menettävänsä vuoden omasta elämästään menemällä varusmiespalvelukseen tai pelkää itsetuntonsa murskautuvan palveluksen aikana. Venäläinen nuori haluaa usein tehdä elämällensä jotain hyödyllistä, kuten hankkia ammatin, perustaa perheen sekä

---

⁴ News.mail.ru, ”Число взысканий в армии выросло - Kiristystapausten määrä armeijassa on lisääntynyt”, 22.4.2011

⁵ Ville E. Virtanen, ”Varusmiesten osaamisen tunnustaminen ja siirtyminen siviiliin”, Pääesikunnan henkilöstöosasto, 2011

⁶ Reserviläinen, ”Varusmiespalveluksessa oppii ja kasvaa”, 14.2.2011

⁷ Savon sanomat, ”Varusmieskoulutus palvelee koko yhteiskuntaa”, 25.11.2012

⁸ Ohjeet opiskelijoille, ”Varusmiespalveluksen johtajakoulutuksen hyväksilukemisen periaatteet”, Jyväskylän yliopisto

pyrkii ylöspäin.⁹ Monille armeija ei anna sitä mahdollisuutta. Syinä tähän on osiltaan se, että palveluspaikat sijaitsevat huonoissa paikoissa, pelko joutua kiusatuksi on suuri ja asevoimien yleinen maine nuorten keskuudessa on negatiivinen.

Presidentti Medvedev ilmoitti huhtikuussa 2011, että Venäjä säilyttää yleisen asevelvollisuuden vielä 10–15 vuotta. Asevelvollisuusaikaa lyhennettiin vuonna 2008 kahdesta vuodesta yhteen vuoteen. Keväällä 2011 tehtyjen ilmoitusten perusteella tingittiin aiemmin yli 550 000 miehen koulutustavoitteesta 400 000:een vuodessa.¹⁰ Rauhan aikana yli miljoonan miehen yleiseen asevelvollisuuteen perustuva, modernisoituva asevoima tuottaa siten jatkossakin noin kuuden miljoonan alle 35-vuotiaan miehen koulutetun reservin.

Vuosi vuodelta Venäjän asevoimien asevelvollisten määrää vähennetään sekä reserviä supistetaan. Syinä suunniteltuihin ja suunnittelemissa supistuksiin ovat taloudelliset syyt, asevoimien uudistus sekä nuorten varusmiespalvelusvastainen ajatusmaailma, joka voidaan rinnastaa suoraan asevoimien sen hetkiseen maineeseen.

Esimerkki nuorten haluttomuudesta mennä varusmiespalvelukseen on internetissä julkaistu artikkeli siitä, kuinka paljon nuoria jätti tulematta kutsuntoihin. Venäläisen *news.mail.ru-sivuston* mukaan Petroskoissa, Venäjän Karjalassa, melkein koko kevään kutsuntoihin käsketty joukko on etsintäkuulutettu sen takia, että se ei saapunut paikanpäälle. Kevään kutsuntoihin kutsuttiin 1 400 nuorta, joista kutsuntapäivän jälkeen etsintäkuulutettiin 1 300.¹¹ Kyseisistä nuorista 926 on ollut jo pidemmän aikaa etsintäkuulutettuina. Paikanpäälle tulemattomien nuorten kiinnisaaminen on todella hankalaa, koska kutsuntajärjestelmä on vanha sekä jäykkä, ja sen toimintaperiaatteen tietää hyvin moni nuori. Tieto kutsuntajärjestelmän toiminnasta kulkeutuu sukupolvelta sukupolvelle, ja varsinkin nuorten keskuudessa se leviää todella nopeasti. Nopea tiedonkulun ja kutsuntajärjestelmän jäykkyyden vuoksi monet nuoret tietävät hyvin, mitä keinoja on käytettävissä varusmiespalveluksen välttämiseen.

Leon Trotsky kirjoittaa englanniksi käännettyssä vuonna 1936 julkaistussa kirjassaan ”The Revolution Betrayed” seuraavasti: ”*The army is a copy of society and suffers from all its diseases, usually at a higher temperature* – Armeija on kopio yhteiskunnasta ja se kärsii sen kaikista taudeista, yleensä korkeammassa lämpötilassa”.¹² Kyseinen lause korostaa hyvin Ve-

⁹ Sosiaalinen tutkimus, ” Мир и молодежь - Maailma ja nuoret”, s. 4, 2011

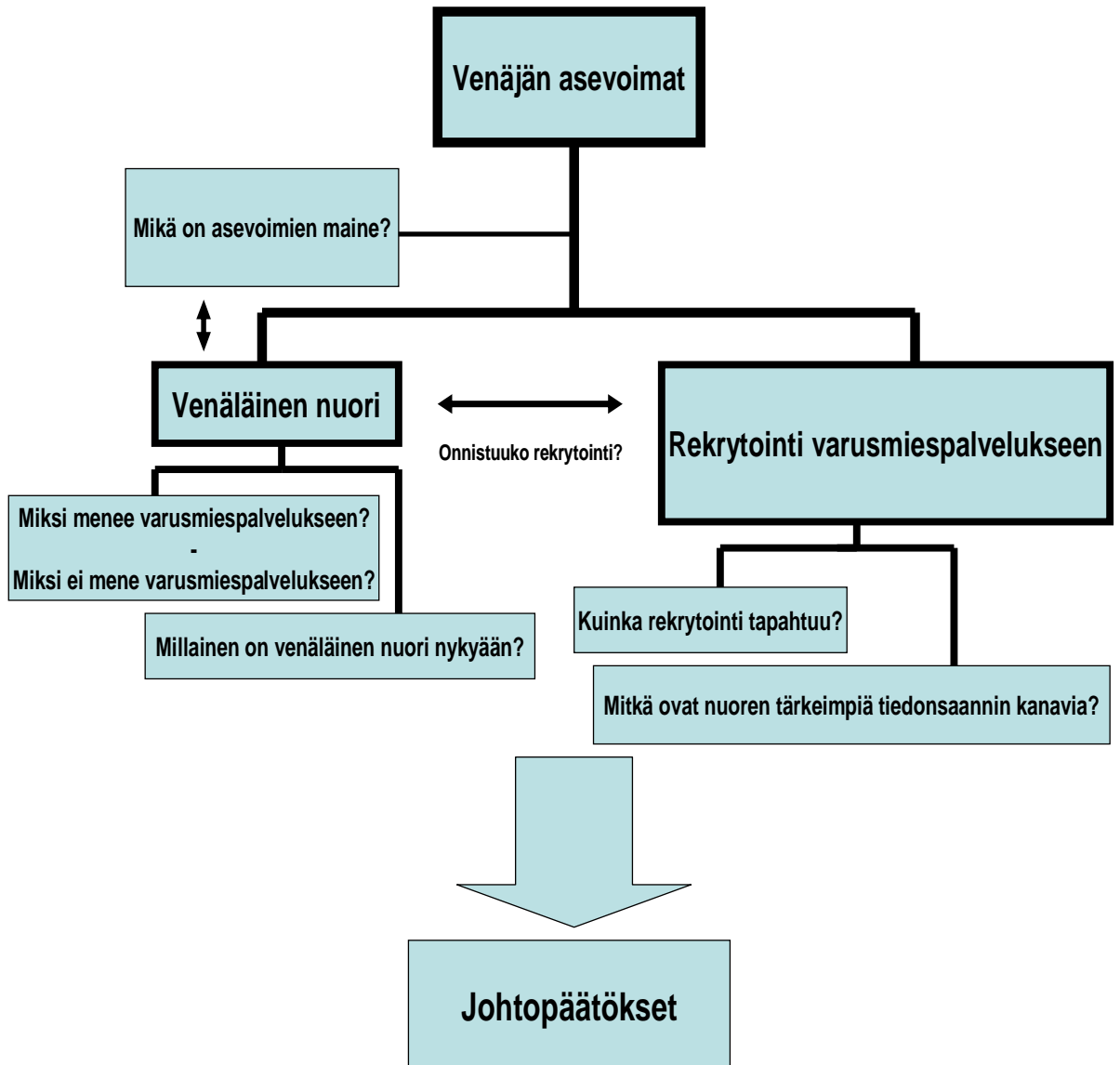
¹⁰ Pavel Felgenhauer, Russian Conscript System Begins to Collapse, Eurasia Daily Monitor, 7.4.2011

¹¹ News.mail.ru, ”В Карелии фактически весь весенний призыв пустился в бег - Karjalassa lähes kaikki kevään kutsuntoihin kutsutut lähtivät pakoon kutsuntoja”, 30.5.2012

¹² Trotsky, Leon: The revolution betrayed, luku 8, Pathfinder Press, New York, 1937

näjän asevoimien nykyistä tilaa. On ymmärrettävä, että kaikki rikollisuus, korruptio sekä laitton toiminta joka tapahtuu sotilasalueiden ulkopuolella, heijastuu välittömästi ”porttien” sisäpuolelle eli sotilasalueisiin. Armeija on täysi kopio yhteiskunnasta ja kaikesta siitä, mitä yhteiskunta sisältää. Tässä tapauksessa yhteiskuntana on Venäjä.

2.1 Tutkimuksen viitekehys ja rajaus

Kuva 1: Tutkimuksen viitekehys

Tutkimus on rajattu tutkimaan syitä siihen, miksi nuori menee tai ei mene armeijaan, ja mitkä ovat asevoimien tärkeimpiä rekrytointikanavia. Rekrytointikanavia tutkitaan, koska on saatava selitys siihen pyrkiikö Venäjän asevoimat nostattamaan kutsuntaiässä olevien nuorten halukkuutta sekä motivaatiota astua varusmiespalvelukseen. Tutkimuksessa ei oteta huomioon Venäjän eri läänejä, aselajeja tai sotilasalueita, vaan asiaa tutkitaan yleisellä tasolla. Venäläisen nuoren kiinnostusta varusmiespalvelusta kohtaan lähestytään eri lähteistä kootuilla tiedoilla.

Päälähteenä käytetään internetiä ja aikaisempia tutkimuksia. Lähteinä käytetään pääosin venäjänkielistä aineistoa.

Tutkimus käsittelee koko Venäjän alueella asuvaa nuorisoa yleisesti. Tutkimuksen keskipisteenä on kutsuntaikäinen, 18–27-vuotias, venäläinen nuori, joka asuu Venäjällä ja on Venäjän kansalainen. Ajallisesti tutkimuksessa keskitytään 2000-luvun alusta tähän päivään. Kaikki tieto jota tutkimuksessa käytetään, on nykyaikaista sekä keskittyy pelkästään tutkimuksen aiheeseen.

2.2 Tutkimusongelma ja tutkimuksen rakenne

Tutkimuksen pääkysymys on *Kuinka Venäjän asevoimat rekrytoivat nuoria palvelukseen, ja mikä on asevoimien maine?* Tutkimuksessa selvitetään myös, pyrkivätkö asevoimat parantamaan omaa mainettansa eri rekrytointikanavien kautta, vai pysyvätkö ne vanhassa, osiltaan neuvostoaikaisessa tyyliinsään?

Tutkimuksen pääkysymykseen vastataan kolmen alakysymyksen avulla, jotka muodostavat tutkimuksen jäsentelyn ja rungon.

Pääkysymys:

1. *Kuinka Venäjän asevoimat rekrytoivat nuoria palvelukseen, ja mikä on asevoimien maine?*

Alakysymykset:

1. *Millainen on venäläinen nuori nykyään?*
2. *Millainen venäläinen nuori menee palvelukseen ja miksi?*
3. *Millainen venäläinen nuori ei mene palvelukseen ja miksi?*

Tutkimuksen neljäs luku vastaa ensimmäiseen alakysymykseen. Luvussa tutkitaan millainen on nykyaikainen venäläinen nuori, mitä hän haluaa tulevaisuudeltaan ja omalta elämältään, sekä miten nuori suhtautuu moderniin armeijaan. Toinen luku toimii pohjustuksena muille kappaleille. Kappaleessa selvitetään millaisesta nuoresta puhutaan sekä millainen on hänen keskimääräinen arvomaailmansa.

Viides luku vastaa tutkimuksen toiseen alakysymykseen. Kappaleessa selvitetään tärkeimpiä syitä sille, miksi venäläinen nuori menee varusmiespalvelukseen. Tutkimuksen aikana tein havainnon siitä, että varusmiespalvelukseen menee hyvin paljon sellaiset nuoret joiden per-

heen varakkuustaso on alhainen, ja jotka asuvat pienemmillä paikkakunnilla. Tässä luvussa selvitetään edellä mainittuja kohtia.

Kuudennessa luvussa vastataan kolmanteen alakysymykseen, miksi venäläinen nuori ei mene varusmiespalvelukseen. Kappaleessa selvitetään tärkeimpiä syitä sille, miksi nuori kieltäytyy menemästä varusmiespalvelukseen. Painavimpia syitä menemättömyyteen ovat simputus, kiistäminen, huonot olosuhteet ja pelko joutua kiusatuksi.

Tutkimuksen kolmannessa luvussa selvitetään miten asevoimat rekrytoivat nuoria, ja mistä nuori saa tietoa varusmiespalveluksesta. Luvussa tutkitaan tärkeimpiä sekä toissijaisia asevoimien ja kutsuntaikäisten välisiä rekrytointikanavia varusmiespalvelukseen liittyen. Kolmas luku vastaa pääkysymyksen ensimmäiseen kysymykseen *Kuinka Venäjän asevoimat rekrytoivat nuoria palvelukseen?* Pääkysymyksen toiseen kysymykseen *Mikä on asevoimien maine?* saadaan vastaus muista kappaleista.

2.3 Tutkimusmenetelmä

Tutkimus on laadultaan kvalitatiivinen eli laadullinen. Tutkimusohjeen määritellyn ohjeen mukaan laadullisessa tutkimuksessa kuvataan tiettyä ilmiötä ja pyritään tekemään se ymmärrettäväksi.¹³ Tässä tutkimuksessa ilmiönä on venäjällä asuva nuori ja varusmiespalvelus. Tutkimus toteutetaan aineistolähtöisenä sisällönanalyysina. Sisällönanalyysi sopii tutkimuksen menetelmäksi parhaiten, koska sisällönanalyysin tarkoituksena on saada tutkittavasta ilmiöstä kuvaus, tiivistetyssä ja yleisessä muodossa, eri lähteistä monipuolisesti. Kerätty aineisto järjestetään johtopäätöksiä varten.¹⁴ Tärkeimpänä lähdeaineistona tutkimuksessa käytetään internetiä, aikaisempia tutkimuksia, sekä aikakauslehtiä.

2.4 Lähdeaineistoanalyysi

Venäläisen nuoren kiinnostusta varusmiespalvelusta kohtaan Venäjällä on tutkittu sekä asiaa on tuotu esille Venäläisen kansan keskuudessa. Positiivinen sekä negatiivinen asenne asevoimia kohtaan on yhtäläillä esillä internetissä. Venäjällä kirjoitetaan paljon siitä, mikä maine on asevoimilla varusmiespalveluksen suhteen, sekä miten nuoret suhtautuvat asevoimia kohtaan nykyään. Kirjoittajina ja kertojina ei ole pelkästään vanhemmat ihmiset, jotka ovat käyneet varusmiespalveluksen neuvostoliiton aikaan, ja omaavat vääränlaisen näkemyksen nykyajan va-

---

¹³ Virta (2007), s. 28

rusmiespalveluksesta. Asioita kirjoittavat myös itse nuoret, jotka ovat itse kokeneet varusmiespalveluksen. Tietoa analysoidessa huomioidaan keneltä ja mistä se on peräisin. Tiedon analyysissä on myös tärkeää huomioida, että onko kyseessä tutkimus vai keskustelupalsta internetissä, koska se vaikuttaa lähteen luotettavuuteen. Lähteiden luotettavuus on korkea, koska tutkimuksessa käytetyt lähteet ovat venäjänkielisiä ja sisältävät laadukasta tietoa tutkielman aiheesta.

2.5 Käsitelmäärittely

Kutsuntaikä ja varusmiespalveluksen kesto Venäjällä

Kutsuntaikä venäjällä on 18–27 –vuotta.

Vuonna 1998 Venäjän Presidentti allekirjoitti uuden sopimuksen liittyen asevelvollisuuteen. Vuoteen 2008 asti varusmiespalveluksen pituus oli kaksi vuotta. Vuoden 2008 alusta varusmiespalveluksen pituudeksi päätettiin yksi vuosi. Liittovaltion tavoitesopimus, sopimussotilaiden määrän lisääminen ja joukkoyksiköiden yhdistäminen, mahdollisti siirtymisen yhden vuoden kestäväan varusmiespalvelukseen¹⁵. Muutoksen yhteydessä poistettiin mahdollisuus lykätä varusmiespalvelusta miehillä, joilla on alle 3-vuotias lapsi tai vähintään 26 raskausviikolla oleva vaimo. Muutokset koskettivat myös nuoria, jotka asuvat eläkeikäisten vanhempien tai sukulaisten kanssa. Nykyään lykkäystä ja vapautusta koko varusmiespalvelusajalta voi hakea vain, jos on annettu erillinen lääkärin sekä sosiaalityöntekijän vahvistus siihen, että eläkeläinen ei pärjää ilman kutsuntaikäisen nuoren hoitoa tai kotona on alaikäisiä lapsia, jotka tarvitsevat kyseisen kutsuntaikäisen nuoren hoitoapua.¹⁶ Jos nuori on edellä mainitussa tilanteessa, hänen ei tarvitse astua varusmiespalvelukseen.

---

¹⁴ Tuomi (2002), s. 105

¹⁵ VL.RU, "Срок службы в армии РФ сократился до 1 года - Varusmiespalveluksen kesto lyheni yhteen vuoden mittaiseksi", 02.1.2008, [<http://www.news1.ru/world/2008/01/02/44509/>]

¹⁶ Sama

3 KUINKA VENÄJÄN ARMEIJA REKRYTOI NUORIA – MISTÄ NUORI SAA TIETOA VARUSMIESPALVELUKSESTA?

Tässä kappaleessa selvitetään Venäjän asevoimien tärkeimpiä rekrytoinnin ja tiedonhaun kanavia liittyen varusmiespalvelukseen. Kohottaakseen omaa negatiivista mainettaan Venäjän armeijan on kyettävä rekrytoimaan nuoria palvelukseen eri keinoin. On tärkeää, että tieto varusmiespalveluksesta välittyy kutsuntaikäiselle, tai nuoremmalle henkilölle, oikealla tavalla ja positiivisessa muodossa. On myös tärkeää, että tieto jota nuori saa, on luotettavaa. Samalla on tärkeää ymmärtää se, että pelkästään rekrytointi ei ole avain ongelmien ratkaisuun. Ongelmien korjaaminen pitää aloittaa ruohonjuuritasolta siirtyen ylemmäs ylemmän johtoportaahan muokkaamiseen. Tällä tarkoitetaan sitä, että kansalaisten keskuuteen tulleet ongelmat liittyen varusmiespalvelukseen, kuten simputus ja epätasa-arvoinen kohtelu, pitää kitkeä pois kokonaan. Kyseinen ongelma ei ratkea kirjoittamalla sotilaslakiin tiukempia säädöksiä armeijan kurista tai siitä, että väkivalta on kiellettyä. Suurin osa ongelmista on lähtöisin nuorten kasvatuksesta ja siitä ympäristöstä, mitä heillä on ollut ympärillään pienestä lapsesta alkaen. Kivitalokaan ei pysy kauaa pystyssä jos sen kivijalka on heikko tai murtunut. Kun moraalinen kasvatus on tapahtunut oikealla tavalla lapsuudessa, niin myös väkivalta armeijassa tulee vähenemään.

3.1 Rekrytoinnin kannalta tärkeimmät tiedonsaannin kanavat

Tärkein tiedonlähde peruskoululaisille varusmiespalveluksesta ja asevoimista yleensä, on läheisten ja opettajien kertomukset. Yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoille tärkeimpänä lähteenä ovat televisio, radio, sekä yhä lisääntyvissä määrin internet¹⁷.

Puolustusministeriön sivut – www.mil.ru

Venäjän puolustusministeriön sivut pitävät sisällään erittäin paljon tietoa varusmiespalvelukseen tulevalle ja siitä kiinnostuneelle venäläiselle nuorelle. Sivusto tarjoaa tietoa varusmiespalveluksen tavoitteista sekä palveluspaikoista. Sivustolla on selkeät ohjeet miten kutsuntoihin hakeudutaan ja milloin mikäkin kutsunta on käynnissä.

Puolustusministeriön sivuilta nuori saa tarvittaessa tietoa eri puolustushaaroista: Maavoimista, sotalaivastosta, ilmavoimista, strategisista ohjusjoukoista, avaruuspuolustusjoukoista ja maa-hanlaskujoukoista. Sivuilta löytyy myös Venäjän asevoimien rakenne, johtosuhteet, tuoreim-

---

¹⁷ V.V Shevzov - B.B. ШЕВЦОВ, ”Koululaisten ja opiskelijoiden asenne asepalvelusta kohtaan - ОТНОШЕНИЕ ШКОЛЬНИКОВ И СТУДЕНТОВ К ВОЕННОЙ СЛУЖБЕ”, 2006.

mat uutiset puolustushaaroittain, asiakirjoja, tietoa sotilasammattista, sotilaiden koulutuksesta sekä sotilaan urasta.

Tutkimuksen aikana tein havainnon, että puolustusministeriön sivut ovat tärkein tiedonlähde varusmiespalvelukseen lähtevälle nuorelle. Kyseiseltä sivulta löytää kaiken tarvittavan tiedon, mitä asepalvelukseen menevä nuori tarvitsee. Jos ei löydä tarvitsemaansa, niin sinne voi lähettää sähköpostia, tai kiireimmässä tapauksessa soittaa.¹⁸

Venäläisten varusmiesten äidit – järjestöjen sivut

Varusmiesten äidit ovat perustaneet erilaisia järjestöjä ja yhteisöjä, jotka pyrkivät pitämään huolen varusmiesten oikeuksista. Näiltä sivuilta löytää paljon tietoa varusmiespalveluksesta ja kaikesta, mikä siihen liittyy. Tieto on positiivista ja negatiivista. Sivuilla kerrotaan mitä palvelukseen saa ottaa mukaan, mitä varusteita nuorille jaetaan sekä mihin tulee varusmiespalveluksessa varautua. Sivuilla kerrotaan myös tärkeimmät uutiset, jotka liittyvät varusmiespalvelukseen.¹⁹

Näitä sivuja on esimerkiksi: <http://ksm-yanao.ru/>

Varusmiespalvelukseen astuvien nuorten infopuhelin

Venäjällä on perustettu varusmiespalvelukseen astuvien nuorten infopuhelimia joihin palvelukseen astuvat nuoret voivat soittaa. Nämä infopuhelimet on tarkoitettu siihen jos nuori haluaa saada tietää jotain palveluksesta, niin hän voi soittaa tähän puhelinpäivystysnumeroon. Tällä hetkellä infopuhelimia on ainakin Pietarin, Moskovan ja muiden isojen kaupunkien alueilla. Puhelimet päivystävät tiettyinä päivinä viikossa, ja tiettyyn kellon aikaan.

Varusmiesten infopuhelimet pyritään järjestämään aina kutsuntojen aikaan. Syy siihen on se kun palvelukseen astuminen on lähellä, niin nuoret haluavat enemmän tietoa varusmiespalveluksesta, ja yleensä tarvitsevat apua tietyissä varusmiespalvelukseen astumiseen liittyvissä asioissa.

---

¹⁸ Venäjän puolustusministeriön internetsivut www.mil.ru

¹⁹ Venäläisten varusmiesten äidit järjestön kotisivut <http://ksm-yanao.ru/>

Muita ensisijaisia rekrytoinnin kanavia ovat sosiaaliset mediat, kuten *Vkontakte.ru* ja *Facebook.com*. Tutkimuksen aikana tein havaintoja, että niiden kautta venäläinen nuori saa tietoa varusmiespalveluksesta. Sieltä nuori löytää erilaisia videoita Venäjän asevoimien toiminnasta sekä tarvittaessa voi lähettää ihmisille sekä yhteisöihin viestejä, ja kysyä esimerkiksi neuvoja hyvistä palveluspaikoista. Toinen havaintoni oli se, että tällä hetkellä Venäjän poliittisen ja hallinnollisen elämän painopiste on siirtymässä hyvin vahvasti verkkoon. Niin on myös tapah- tumassa Venäjän asevoimille. Verkosta löytyy yhä enemmän ja enemmän tietoa asevoimista yleisesti, ja sen tarjoamista mahdollisuuksista.

3.2 Rekrytoinnin kannalta toissijaiset tiedonsaannin kanavat

Toissijaisilla tiedonlähteillä tarkoitetaan sellaisia lähteitä joista nuori saa kyllä tietoa, mutta se saattaa olla vääränlaista ja vanhentunutta. Edellä mainittuja lähteitä ovat esimerkiksi oman perheen jäsenet, jotka ovat suorittaneet asepalveluksen aikaisemmin, kaverit koulusta ja lähi- piiristä, sukulaiset sekä muut tuttavat ihmiset.

Tutkimuksen aikana tein havaintoja siitä, että toissijaiset tiedonlähteet voivat toimia hyvinä rekrytointikanavina, varsinkin jos kyseinen ihminen, jolta nuori saa tietoa, on patriootti ja suh- tautuu positiivisesti asevoimien antamaan varusmiespalvelukseen. Jos tiedonlähteenä on ih- minen joka on käynyt varusmiespalveluksen vuosia sitten tai omaa huonon kokemuksen ase- voimista, rekrytointi ei onnistu toivotulla tavalla.

3.3 Venäläiset nuorisojärjestöt rekrytoinnin tukena

Moraaliseen henkeen ja rekrytointiin voidaan vaikuttaa myös nuorison avulla. Nuorisokasva- tuksella on Venäjällä pitkät perinteet jo Neuvostoliiton ajoilta. Nykyään enemmistö venäläi- sistä aikuisista pitää nuorten osallistumista poliittiseen elämään tärkeänä.²⁰ Vaikkakin vain pieni osa nuorista osallistuu minkäänlaiseen poliittiseen tai järjestötoimintaan.²¹ Kuitenkin 2000-luvun alusta alkaen on Venäjällä syntynyt useita eri tarkoituksia tavoittelevia poliittisia

²⁰ ФОМ (Фонд Общественное Мнение, FOM): Молодежь в политике, (Nuoriso politiikassa), [http://fadm.gov.ru/upload/iblock/54b/mol-org2010.PDF], 22.5.2008.

FOM on yhteiskunnallista mielipidettä tutkiva säätiö/laitos. Kyselyn mukaan 69 % venäläisistä pitää nuorten (tä- sä kyselyssä alle 25-vuotiaat) osallistumista poliittiseen elämään tärkeänä. Kyselyyn vastasi 1500 ihmistä, 46 eri hallintoalueen ja 100 asuinpaikan alueelta.

²¹ Левада-Центр (Levada-keskus): *Перспективы гражданского общества в России, (Kansalaisjärjestöjen näkymät Venäjällä)*, tutkimusraportti, Москва, 2011. Levada-keskus on riippumaton tutkimuslaitos. Raportin mukaan alle 10 % 16–34-vuotiaista venäläisistä osallistuu minkäänlaiseen järjestötoimintaan.

nuorisojärjestöjä. Niiden ajoittain radikaalikin toiminta on herättänyt julkisuutta myös Venäjän ulkopuolella. Venäjän nuorisojärjestöjen, erityisesti Naši-järjestön, toiminta Tallinnan pronssisoturikiistaan liittyen huhti-toukokuussa 2007 sekä kesäisin järjestettävä nuorten innovaatiofoorumi Seliger ovat lisänneet järjestöjen tunnettavuutta myös kansainvälisesti. Toiminnan painopiste on kuitenkin Venäjällä. Internetin leviämisen ja sosiaalisen median käytön kasvun on arvioitu vahvistavan myös poliittisten nuorisojärjestöjen asemaa.²²

Pitää paikkansa, että henkilöstön, varusmiesten ja kutsuntaikäisten moraalinen henki on taistelupotentiaalin tärkeä osa. Siihen voidaan vaikuttaa esimerkiksi patrioottisenkasvatuksen ja esisotilaallisen koulutuksen keinoin.²³ Venäjällä on laadittu patrioottisen kasvatuksen ja esisotilaallisen koulutuksen ohjelmia, joita hyödynnetään esimerkiksi nuorisojärjestöjen toiminnassa.

Negatiivista poliittisissa nuorisojärjestöissä on, että ne toimivat toissijaisina rekrytoinnin ja tiedonsaannin kanavina. Tutkimuksen aikana tein havainnon siitä, että poliittiset nuorisojärjestöt perustuvat aina jonkin tietyn puolueen piiriin ja omaavat omat näkemyksensä asioista, sekä pyrkivät erilaisin keinoin saamaan nuoria katsomaan asioita tietyistä näkökulmasta. Tätä voidaan kutsua myös osiltaan mielenhallinnaksi, kiristykseksi, ja pahimmassa tapauksessa pakottamiseksi siihen, mihin ihminen ei itse ole halukas. Onhan venäläisten nuoristojärjestöjen toiminta välillä ollut erittäin radikaalia ja laitonta.

Tutkimuksen aikana päädyin siihen näkökulmaan, että poliittiset nuorisojärjestöt, kuten Naši-järjestö, ovat oman mielipiteeni mukaan järjestöjä jotka omaavat vahvan mielipiteen ja tavoitteen saavuttaa jotain sellaista, mikä tavoittelee vain ja ainoastaan jonkin organisaation tai henkilön etua. Se näkökulma, että järjestön tavoitteena olisi parantaa asevoimien mainetta tai saada nuoria rekrytoitumaan varusmiespalvelukseen, on mielestäni väärä. Tällä hetkellä erittäin pieni osa nuorista osallistuu poliittiseen tai järjestötoimintaan.²⁴

---

²² Tarvainen, Kari, ”VENÄJÄN NUORISOJÄRJESTÖT ASEVOIMIEN TAISTELUPOTENTIAALIN RAKENTAJINA”, EUK64 Tutkielma, s.2, 2012.

²³ Патриотическое воспитание, translitteroituna patriotitšeskoje vospitanije, patrioottinen kasvatusta, voidaan kääntää myös isänmaalliseksi kasvatukseksi. Käytän sanaa patrioottinen.

²⁴ Левада-Центр (Levada-keskus): Перспективы гражданского общества в России, (Kansalaisjärjestöjen näkymät Venäjällä), tutkimusraportti, Москва, 2011. Levada-keskus on riippumaton tutkimuslaitos. Raportin mukaan alle 10 % 16–34-vuotiaista venäläisistä osallistuu minkäänlaiseen järjestötoimintaan.

4 MILLAINEN ON VENÄLÄINEN NUORI?

Tässä kappaleessa selvitetään millainen on keskimäärin venäläinen kutsuntaiässä oleva nuori. Millaisia vaihtoehtoja nuori tekee silloin kuin täyttää 18 ja millainen on hänen arvomaailmansa.

Tutkimuksen aikana tein havainnon siitä, että nuori Venäjällä on melkein pä samanlainen kuin nuori Suomessa. Suurimman eron heidän välillä tekee se, että heillä on eri kulttuuri, ja he omaavat erilaiset juuret sekä mahdollisuudet edetä omassa elämässään. Lähtöasetelmat elämään ovat erilaiset. Maantieteellisesti Venäjä on monta kertaa suurempi kuin Suomi. Suomessa kulttuurien kirjo on monipuolinen, mutta Venäjän kokoisessa valtiossa kulttuurien kirjo on erittäin laaja, johtuen maan laajasta maantieteellisestä koosta ja maata ympäröivistä muista valtioista. Venäläinen nuori on sellainen, joka joutuu paljon ”juoksemaan” hoitamassa omia asioitaan ja liikkumaan paikasta A paikkaan B. Venäläinen kulttuuri on erittäin aktiivinen ja elävä. Ihmiset tekevät omia asioitaan, liikkuvat aktiivisesti oman toimintansa ympärillä ja täten muodostavat erittäin aktiivisen sosiaalisen verkoston.

Joka toinen 14–30-vuotias venäläinen nuori opiskelee. Suurin osa peruskoululaisista koulun päätettyään suunnittelee hakevansa ammattikorkeakouluun, joka viides suunnittelee hakevansa työpaikkaa, ja joka seitsemäs suunnittelee hakevansa yliopistoon. 2000-luvun alussa kaikkien korkeakoulujen valinnoille oli ominaisia seuraavanlaiset indikaattorit; talouspuolen ammattiin oli valittu noin 27 % kokonaismäärästä kaikille eri ammattiteille hakeutuneista. Insinööri- ja tekniselle puolelle 31 %, maatalouspuolelle 4 %, ekologian puolelle 1 %, luonnontieteelliseen 5 %, humanitääriselle puolelle 18 %, teologiselle puolelle 6 %, lääketieteelliselle 3 % ja kulttuuri- sekä tiedepuolelle 2 %. Valtion yliopistoihin, täyden kustannusvastaavuuden mukaan otettiin sisään 93,5 tuhatta ihmistä. Vuonna 2000 tämä luku oli noussut jo 553,5 tuhatteen ihmiseen, jonka osuus on 48,5 % kaikkiin kouluihin hyväksytyiden lukumäärästä.²⁵ Tutkimuksen aika tein havainnon, että venäläinen nuori on sellainen, joka haluaa opiskella ja tehdä töitä. Nuoret opiskelevat eri aloilla sekä muodostavat erittäin laajan sosiaalisen verkoston.. Rahan ansaitseminen on venäläiselle nuorelle tärkeää, koska toimeentulo pitää turvata.

---

²⁵ Sosiaalinen tutkimus, ” Мир и молодежь - Маailma ja nuoret”, s. 4, 2011, [http://gendocs.ru/v38759/социологическое_исследование_-_мир_и_молодежь_опрос].

4.1 Alle 18-vuotiaat nuoret

Vuosi vuodelta yhä enemmän nuoria tekee töitä opiskeluidensa ohella. Kyseinen asia on yleinen myös Suomessa, koska toimeentulo pitää turvata eikä valtion maksamat opintotuet aina riitä. Tilastojen mukaan 25 % venäläisistä nuorista tekee osa-aika työtä, joista 6 % pysyvästi. Mutta silti yhä useampi haluaa yhdistää työn opiskeluun. Venäjällä tehty ”Maailma ja nuoret” -tutkimus 14- ja 18-vuotiaiden nuorten välillä osoittaa, että joka toinen haluaa yhdistää työn ja opiskelun.

Työn ja opiskelun yhdistämisen – villitys on niin suuressa suosiossa, että ei ole mahdollista tarjota tarpeeksi töitä jokaiselle. Jos kyseessä on alaikäinen, niin hän voi tehdä vain 2,5 tuntia töitä päivässä ja 5 tuntia päivässä kun on lomalla opiskeluista. Työnantajan on maksettava vähintään minimipalkkaa sekä hän ei saa erottaa nuorta töistä ilman itse alaikäisen ja hänen vanhempiansa lupaa.²⁶ Tutkimuksen aika tein havainnon, että venäläinen nuori on erittäin kiinnostunut ansaitsemaan rahaa sekä pyrkimään ylöspäin. Raha on opiskelijalle tärkeä asia. Tietenkin kaikkea ei voi yleistää, koska sosiaalisissa yhteisöissä on aina eri luokkia, joissa ihmiset menestyvät eri tavoin, sekä ei kaikilla ole mahdollisuutta tai varaa lähteä edes opiskelemaan.

Nuorten vanhempien on nykyään vaikea ansaita elantonsa, aikaa kuluu yhä enemmän työntekoon kuin lapsien kasvatukseen. Ennen kasvatuksessa tärkeänä piirteenä ollut hengellinen rooli sekä moraalin opettaminen jää nykyään todella vähäiseksi tai puuttuu kokonaan, koska vanhemmilla ei ole enää aikaa opettaa sitä.²⁷

4.2 Kutsuntaikäiset, yli 18-vuotiaat nuoret

Nykyään Venäjällä on hyvin yleistä se, että jos yli 18-vuotiaan opiskelijan toinen tai kolmas vuosi opiskeluissa ei käynnisty, niin opiskelija kävelee suoraan työvoimatoimistoon. Miksi näin tapahtuu? Syynä on se, että valtion tuki ei yksinkertaisesti riitä toimeentuloon. Stipendi tai opintotuki, jonka valtio maksaa opiskelijalle, ei riitä edes tavallisen elämän ylläpitämiseen. Venäjällä tehty sosiaalinen tutkimus ”Maailma ja nuoret” vahvistaa edellä sanottua; ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoista työskentelee 2-3 % opiskelijoista, toisen vuosikurssin opiskelijoista töissä on jo 10–12 % ja 3-4 vuosikurssilla 70–75% opiskelijoista.

²⁶ Sama, ”Мир и молодежь - Maailma ja nuoret”, s. 6-7.

²⁷ Sama, ”Мир и молодежь - Maailma ja nuoret”, s. 7.

Se on hyvä asia, että nuori tekee töitä, mutta työhakuvaatimukset, joita opiskelijalle asetetaan, ovat melko korkeat. Opiskelijan pitää osata vieraita kieliä, omistaa ajokortti, omata jokin koulutus ja paljon kokemusta. Negatiivista asetetuissa vaatimuksissa on myös se, mistä esimerkiksi ensimmäisen vuosikurssin opiskelija saa tällaiset työhakuvaatimukset täytettyä? Ei kaikilla opiskelijoilla ole sellaisia kykyjä ja rahaa, että voisi omistaa niin paljon kokemusta tai edes ajokorttia..²⁸

Tein tutkimuksen aikana havainnon siitä, että nuori joka antaa opiskelulle kaikkensa, löytää tiensä työvoimatoimistosta tai matalapalkkaisesta työstä ansaiten keskimäärin 10 000 ruplaa, noin 250 euroa, kuukaudessa. Ellei nuori sitten omista rikkaita vanhempia, jotka maksavat täysin tai osiltaan hänen opiskelunsa. Vaihtoehtoja on vähän, mutta raha päivittäiseen elämiseen pitää ansaita, melkeinpä keinolla millä hyvänsä. Tässä tapauksessa varusmiespalvelukseen meneminen on varmasti erittäin kaukana siitä ensimmäisestä vaihtoehdosta, johon nuori haluaa käyttää aikaansa.

Tutkimukseni aikana tein paljon havaintoja liittyen venäläisiin nuoriin. Tärkeimpänä havaintonani ja johtopäätöksenäni on se, että nuori venäläinen sukupolvi on hyvin sopeutunut elämään venäläisessä nyky-yhteiskunnassa. Toisaalta nuoret ovat suurimmalta osaltaan muokanneet yhteiskunnan siihen suuntaan mitä se nykyään on. Suurella osalla nuorista on luottamusta tulevaisuuteen, koska he luottavat vahvasti omaan kehitykseensä, tämä näkyy Venäläisessä työelämässä ja kulttuurissa. Oppilaitosten, kulttuuri- sekä vapaa-ajanviettokeskusten suuri määrä antaa venäläiselle nuorelle enemmän mahdollisuuksia itsensä toteuttamiseen, sekä auttaa nuorta ymmärtämään paremmin mitä elämältään haluaa. Tärkeimmät prioriteetit joita venäläinen nuori ajattelee, on koulutus ja vauraus, joihin sisältyy itsensä toteuttamista ja työtä modernissa yhteiskunnassa. Varusmiespalveluksen suorittaminen on hyvin kaukana venäläisen nuoren kärkiprioriteeteista.²⁹

4.3 Nykyaikainen venäläinen nuori ja modernisoituva Venäjän armeija

Tutkimuksen aika tein havaintoja siitä, että nuorten suhtautuminen varusmiespalvelukseen on muuttunut Neuvostoliiton ajoista tähän päivään saakka. Venäjä on muuttunut yhteiskuntana enemmän nykyaikaiseen moderniin, länsimaiseen, suuntaan. Venäläisten ihmisten intressit ovat muuttuneet. Sehän on ihan normaalia, että ajan mennessä eteenpäin intressit muuttuvat, koska uusia asioita keksitään ja vanhat asiat jäävät taakse. Neuvostoliiton aikaan armeijan

---

²⁸ Sama, ”Мир и молодежь - Мaailma ja nuoret”, s.8, 2011.

käyminen teki pojasta miehiä sekä ravisteli pois lapsuuden jämät, tai mitä siitä vielä jäljellä oli. Nykyään ajatellaan toisin. Armeija on muuttunut dramaattisesti viimevuosisadan aikana sosiaalisena instituutiona. Asenne asevoimia kohtaan, sen toimintaa ja tehtäviä kohtaan on muuttunut. Motto ” Jos haluat rauhaa – valmistaudu sotaan” ei ole enää suurvaltojen kuten Venäjän käytössä. Toisen maailmansodan päätyttyä ihmisyyden tarkoitus ja määritelmä muokkaantui todella vahvasti.

Venäjän tilastoviraston Levada-keskuksen tekemä tutkimus osoittaa, että armeijassa haluaa palvella hieman yli puolet (52 %) nuorista vastaajista. Suurin osa halukkaista (60 % vastaajista) löytyy niistä, jotka opiskelevat ammattikouluissa ja pienin osa halukkaista (40 % vastaajista) peruskoululaisten keskuudesta. Kaikkiaan 60 % prosenttia vastaajista jättäisi armeijan käymättä, jos heillä olisi tällainen mahdollisuus. He käyttäisivät sen ajan opiskeluun tai työhön.³⁰

Liittyen asevoimien arvostukseen, sosiaalinen ”Maailma ja nuoret” – tutkimus osoittaa, että on kaksi täysin päinvastaista ihmisryhmää. Ensimmäinen ihmisryhmä luottaa sekä osoittaa kunnioitusta turvallisuusjoukkoja sekä asevoimia kohtaan. Kun taas toinen ihmisryhmä pitää sisällään niitä nuoria jotka, vanhempien aktiivisella tuella, pyrkii kaikin keinoin välttämään joutumasta varusmiespalvelukseen tai edes johonkin asiaan, mikä koskee Venäjän asevoimia. He eivät arvosta sotilaita ja pitävät heitä alhaisena ihmisrotuna omissa silmissään.³¹

Syy siihen miksi arvostus Venäjän asevoimia kohtaan on osiltaan negatiivinen, on 80-luvun lopulla käytetty politiikka, joka johti loppujen lopuksi Neuvostoliiton romahtamiseen. Se oli liian spontaania ja keskeneräistä, joka on vaikuttanut suoranaisesti asevoimien maineeseen. Toinen syy on entisen järjestelmän muokkaaminen sotilas-teolliseen, tai voidaan sanoa demokraattisempaan, muotoon. Asevoimien henkilökunnan pakkosiirtäminen pois reserviin on ollut myös osasyynä arvostuksen laskemiselle, vaikkakin täysin ekonomisesta näkökulmasta. Myös erilaiset 90-luvulla sattuneet tapahtumat, jotka koskevat Venäjän asevoimia, ovat laske-neet mainetta. Kyseessä on erilaiset tapaukset kuten teloitukset ja polttomurhat Tbilisin kriisin aikoihin vuosina 1991–1993. Samalla kärjistyivät erilaiset kiusaamistapaukset sekä fyysinen väkivalta armeijassa eli *dedovšina*. Puute aineellisista resursseista kuten ruuasta, tapahtumat erilaisista sairastumisista dystrofiaan eli surkastumistautiin sekä nälkätapaukset, joissa varus-

²⁹ Sama, ” Мир и молодежь - Maailma ja nuoret”, 2011

³⁰ Sama, ” Мир и молодежь - Maailma ja nuoret ”, s.8, 2011.

³¹ Yana Yurina, ”Nuoret ja nykyaikainen armeija - Молодежь и современная армия”, tutkimus, s.8, 20.2.2011, [<http://knowledge.allbest.ru/sociology/2c0a65625b2ad78a5d43a89521216d27.html>]

miehet ovat olleet ilman ruokaa pitkän aikaa huonoissa olosuhteissa. Edellä mainittu joukko erinäisiä ongelmia luonnollisesti vaikuttaa siihen, että huomattava joukko nuoria miehiä pyrkii välttämään asepalveluksen myös laittomasti turvatakseen omatuntonsa sekä terveytensä.

Yhteiskunnan muutos, poliittinen ja sanallinen vapaus, sekä taloudellinen muuntuma ovat vaikuttaneet nuoriin. Nuorten omatunnosta ja vakaumuksesta on tullut erottamaton osa heitä. Täten halu mennä varusmiespalvelukseen perustuu myös tarkoituksenmukaisuuteen sekä järkevien valintojen tekemiseen, oli valinta myönteinen tai kielteinen. Nykyään nuoret ajattelevat missä he voisivat olla hyödyllisempiä yhteiskunnalle, ja mikä on parasta heille itselleen. Tämä pragmaattinen lähestymistapa on sopusoinnussa nykyajan sukupolven arvojärjestelmän kanssa. Se on erittäin laaja-alainen ja koskee melko laajaa osaa nuoren elämästä.³²

---

³² Sama, s.8-9, 20.02.2011

5 MILLAINEN NUORI MENEÄ VARUSMIESPALVELUKSEEN JA MIKSI?

5.1 Alempaan varakkuusluokkaan kuuluva nuori

Venäjän armeijaan menee lähinnä köyhiä ja huonosti koulutettuja nuoria miehiä, jotka luovat perustan sotilasjoukoille. Edellä mainittu väite on melko kärjistetty, mutta pitää suurimmaksi osaksi paikkansa. Asevelvollisuus Venäjällä on muuttunut yleisestä asevelvollisuudesta köyhien ihmisten veronmaksutavaksi, koska suurin osa palvelukseen astujista on kotoisin alempan varakkuusluokkaan kuuluvista perheistä tai ovat muuten vaan köyhiä.³³ Näin kirjoitetaan puolueettomalla Venäläisellä uutispalstalla nimeltä ”Kommersant”. Artikkelin mukaan alle 10 % perheistä, joissa on kutsuntaikäisiä nuoria, lähettää tai päästää heitä varusmiespalvelukseen. ”Levada-keskus” ilmoitti, että vuonna 2006 yleisen asevelvollisuuden kannatus laski huomattavasti kun taas palkka-armeijan kannatus nousi, mutta silti ne ovat melko tasoissa. Yksi syy mielipiteiden ja kannatuksen muutokseen on median tuoma tieto kansalle eri tapahtumista liittyen asevoimiin. Tapahtumia ovat siis simputukset, laittomuudet, ilkkivatapaukset, sekä negatiiviset tapahtumat, jotka ovat tulleet esille Venäjän kansalle.³⁴

Kommersant -lehden palstalla kirjoitetaan, että viitaten vuoden 2003 tutkimuksiin, vain 5,1 % 18–27 –vuotiaista miehistä palveli armeijassa. Kyseinen luku on todella pieni ja kertoo vakavista ongelmista asevoimien rekrytoinnissa ja maineessa. Todennäköisyys joutua varusmiespalvelukseen kutsuntaikäisenä, Pietarin ja Moskovan alueella, on 1 %. Kun taas ne jotka asuvat alle 50 000 asukasluvultaan pienemmissä kaupungeissa todennäköisyys on 7 kertaa suurempi, ja maaseudulla todennäköisyys on 11 kertaa suurempi joutua varusmiespalvelukseen. Ero perustuu tutkimuksen mukaan myös hyvinvoinnin tasoon. Tutkimus osoittaa, että varakaiden perheiden kutsuntaikäisistä otetaan armeijaan 2 %, ja varakkuudeltaan keskiluokkaa olevien perheiden kutsuntaikäisistä 13 %.

Edellisessä kappaleessa mainitun Kommersant -lehden artikkelin mukaan ei pidä uskoa sitä, että kaikki venäläiset ovat tuota mieltä armeijasta. ”Levada-keskus” ilmoittaa, että syyskuussa 2005 tehdyn tutkimuksen mukaan 26 % moskovalaisista ja 48 % maaseudulla asuvista kansalaisista kannatti yleisen asevelvollisuuden säilyttämistä. 25 % vastaajista, jotka kuuluvat kor-

---

³³ Kommersant, “THE MILITARY AND SOCIETY. RECRUITMENT OF THE POOR”, 30.1.2006, [<http://dlib.eastview.com/sources/article.jsp?id=8950082>]

³⁴ Kommersant, 30.1.2006, [<http://dlib.eastview.com/sources/article.jsp?id=8950082>] .

keampaan keskiluokkaan, 40 % niitä, jotka kuuluvat alempaan keskiluokkaan ja 43 % alemman luokan kansalaisista tukee yleisen asevelvollisuuden säilyttämistä Venäjällä.³⁵

Joka tapauksessa Venäjän asevoimat täyttävät heille asettamat tavoitteet. Palvelukseen astuu juuri se määrä mitä pääesikunnasta on käsketty. Nuoria kyllä löydetään palvelukseen, mutta varusmiesaines jota kyseinen joukko edustaa, onkin sitten täysin eri asia. Nikolai Tsherpunih kirjoittaa Voennye Znaniija -lehden artikkelissa, että ei ole varaa menettää enempää nuoria. Nykyään on eletty siihen pisteeseen, että joka neljäs palvelukseen menevistä nuorista kärsii vakavasta aliravitsemuksesta. Tilanne menee kokoajan pahempaan suuntaan jos sitä vielä jatketaan tällä tavalla. Ne nuoret, joita kuljetettiin kouluun arvokkailta luksus-autoilla, ja jotka nykyään aikuistuttuaan ajavat niillä, eivät mene armeijaan. Armeijaan menevät ne, jotka ovat köyhiä ja kärsivät nälästä.³⁶

5.2 Kuinka venäläinen nuori suhtautuu varusmiespalvelusta kohtaan?

Venäjän humanitäärisen yliopiston sivuilla on artikkeli siitä, miten nuoret suhtautuvat Venäjän asevoimia kohtaan. Artikkelin on julkaistu nimellä; ”Как относятся молодые люди к службе в армии? – Kuinka nuoret suhtautuvat varusmiespalvelukseen?”.³⁷ Hyvänä esimerkkinä nuorten suhtautumisesta Venäjän asevoimia kohtaan voidaan pitää sitä, että vuonna 1984 91,7 % 14–17 –vuotiaista halusivat käydä varusmiespalveluksen, kun taas vuonna 2004 halukkuus oli enää vain 26,7 %. Vuonna 1984 tärkeimpiä syitä sille, miksi nuori pelkäsi mennä palvelukseen, oli fyysinen rasitus ja emotionaaliset syyt. 2000-luvulla tärkeimpänä syynä kieltäytymiselle pidetään asevoimissa vallitsevaa kohtelua, väkivaltaa ja asevoimien mainetta.³⁸

Aikoinaan arvostetut traditiot kuten patriotismi, kollektivismi, itsekuri, uskollisuus sotilasvalalle, menettävät nykyään merkitystään Venäjällä. Vuosi vuodelta halukkaiden määrä varusmiespalvelukseen vähenee. Nuoret pyrkivät löytämään erilaisia keinoja välttääkseen varusmiespalveluksen, yksi niistä on löytää työ- tai opiskelupaikka. Osalle nuorista on syntynyt epäkunnioitusta armeijan palveluksessa olevia ihmisiä kohtaan, kyseistä suhtautumista voidaan myös kutsua nimellä pasifismi.

³⁵ Kommersant, 30.1.2006, [<http://dlib.eastview.com/sources/article.jsp?id=8950082>].

³⁶ Nikolai Tsherpunih, ”МЫ НЕ ИМЕЕМ ПРАВА ТЕРЯТЬ МОЛОДЁЖЬ - Meillä ei ole oikeutta menettää nuorisoa”, 8/2007, [<http://dlib.eastview.com/sources/article.jsp?id=12442019>], Julkaistu lehdessä ”Voennye znaniia”, Nro 8 s.8-9.

³⁷ I. A Kaneva, RGGU, ”Как относятся молодые люди к службе в армии? – Kuinka nuoret suhtautuvat varusmiespalvelusta kohtaan?” [<http://cmb.rsuh.ru/article.html?id=66542>] .

Moskovan lentoteknillisessä instituutissa tehty tutkimus liittyen nuorten suhtautumiseen asevoimia kohtaan on julkaistu vuonna 2002 lehdessä nimeltä ”Dostoinstvo” numero 25.³⁹ Tutkimuksessa kysyttiin sitä kuinka nuoret suhtautuvat armeijaa kohtaan. Vastauksista on havaittavissa, että suurimmaksi osaksi venäläiset nuoret ovat ylpeitä isänmaastaan ja ovat valmiita pistämään itsensä likoon se puolustamiseksi, mutta suurimmalla osalla on negatiivinen suhtautuminen asevoimia kohtaan.⁴⁰

Suurimman ongelman Venäjän asevoimien kutsuntajärjestelmälle aiheuttaa ne nuoret, jotka kieltäytyvät menemästä varusmiespalvelukseen. Alkaen vuodesta 1985 kieltäytyjien määrä kasvoi⁴¹ ja vuonna 1999 se saavutti huipun, 44 tuhatta kieltäytyjää⁴², jonka jälkeen se lähti laskuun. Vuonna 2007 kieltäytyjiä oli 17,7 tuhatta. Vuodesta 2009 alkoi huima nousu. Kesällä 2010 kieltäytyjiä oli eri lähteiden mukaan 133 tuhannesta⁴³ 210 tuhanteen nuoreen.⁴⁴ Noin 10–12 tuhatta nuorta on lähtenyt varusmiespalvelusta pakoon ulkomaille.⁴⁵

Tutkimuksen aikana tein havainnon siitä, että venäläinen nuori suhtautuu varusmiespalvelusta kohtaan hyvin eri tavoin. Suhtautumiseen vaikuttaa hyvin paljon nuoren asumispaikka ja tausta. Jos nuori on kasvanut perheessä, jossa isänmaallisuus on ollut yksi osa kasvatusta, niin hän todennäköisesti suhtautuu asevoimia ja varusmiespalvelusta kohtaan positiivisesti. Kun taas nuori, joka on kasvanut perheessä, jossa isänmaallisuus ei ole ollut osana kasvatusta, kokee varusmiespalveluksen negatiivisena asiana ja pakotteena. On havaittavissa paljon negatiivista suhtautumista varusmiespalvelusta kohtaan. Mutta myös positiivinen suhtautuminen on näkyvillä. Suhtautumiseen vaikuttaa hyvin paljon nuoren tausta, kaveripiiri ja vaikutteet, joita hän on saanut lapsuudessa.

---

³⁸ V.V. Shevzov, ”ОТНОШЕНИЕ ШКОЛЬНИКОВ И СТУДЕНТОВ К ВОЕННОЙ СЛУЖБЕ - О opiskelijoiden ja kouluikäisten asenne asepalvelusta kohtaan”, 2006

³⁹ K.E Tsiolkovskii, lehti ”Dostoinstvo”, no:25, 2002

⁴⁰ I.A Kaneva, RGGU, [<http://cmb.rsuh.ru/article.html?id=66542>]

⁴¹ P. Klientev, I. Nikolaeva, ”Kutsunnat – Priziv na voennuju sluzhbu”, Sosiaalinen tutkimus, No:10, 2000,

⁴² Rosbalt, ”Генштаб: Нежелающих идти в армию должно стать меньше - Pääesikunta; palveluksesta kieltäytyjien määrän pitäisi vähentyä”, 31.3.2008, [<http://www.rosbalt.ru/main/2008/03/31/470074.html>]

⁴³ Interfaks, ” В России 133 тыс. призывников, не желающих идти в армию - Venäjällä on 133 tuhatta palveluksesta kieltäytyvää nuorta”, 15.9.2010, [<http://www.interfax.ru/society/news.asp?id=154918>].

⁴⁴ Grigori Maslov, ” Минобороны выполнило план по призыву - Puolustusministeriö saavutti kutsuntatavoitteen”, Infox live news, 14.7.2010,

[http://infox.ru/authority/defence/2010/07/14/Minoboronyy_vyypolni.phtml]

⁴⁵ Lishnie dengi, ”Армия достанет и за рубежом - Armeija löytää myös ulkomailla”, 9.4.2010, [<http://www.personalmoney.ru/pnwsinf.asp?id=1466351>]

6 MITEN VENÄLÄINEN NUORI VÄLTÄÄ VARUSMIESPALVELUKSEN JA MIKSI?

Moni venäläinen nuori pyrkii välttämään varusmiespalveluksen keinolla millä hyvänsä. Tässä kappaleessa selvitetään eri syitä sille, että miksi ja miten nuori välttää varusmiespalveluksen. Tarkastelun kohteina ovat vaihtoehtoinen siviilipalvelus, lahjominen, sairaudet, sekä simputus eli *dedovšina*.

Venäläisellä uutispalstalla *Moskovskaya pravda* on kirjoitus, että vuonna 2009 Venäjällä ei ollut tarpeeksi terveitä, palveluskelpoisia nuoria, joita olisi kyennyt lähettämään varusmiespalvelukseen. Venäjällä on sellainen käytäntö, että jos lääkäri ei ole varma nuoren terveydentilasta, niin hänelle on varattava uusi lääkärinkäynti varmistaakseen nuoren terveydentila. Näin ei ole kumminkaan aina toimittu. Edellä mainittu tekijä on yksi syy sille, miksi palvelukseen astuu niin vähän terveitä nuoria. Moni terve nuori on päässyt teeskentelemällä ja valehtelemalla välttämään varusmiespalvelukseen astumisen vain yhdellä lääkärinkäynnillä.⁴⁶

6.1 Vaihtoehtoinen siviilipalvelus

Vuonna 2004 Venäjällä tuli mahdollisuus vaihtoehtoiselle siviilipalvelukselle. Samana vuonna jätettiin 1500 hakemusta, joista 1005 hyväksyttiin. Nykyään hakemusten määrät ovat laskeneet merkittävästi.⁴⁷

Palveluksen kesto oli vuonna 2004 41 kuukautta eli kolme ja puoli vuotta. Vuonna 2008 palveluksen kestoksi määrättiin 21 kuukautta eli melkein kaksi vuotta. Syynä tähän oli se, että ero varusmiespalveluksen kanssa ei voinut olla liian suuri, koska muuten siviilipalveluksen kannatus olisi romahtanut totaalisesti. Palvelusta kutsutaan nimellä ”AGS” (Alternativnaja grazhdanskaja sluzhba). Vaihtoehtoinen siviilipalvelus ei ole ollut isossa suosiossa kutsuntaikäisten nuorten keskuudessa. Syynä sille on ollut se, että ammatteja joista palvelusta pääsee suorittamaan, on vähän. Vuoden 2011 alusta tuli mahdolliseksi suorittaa vaihtoehtoinen siviilipalvelus 125 ammatissa, johon kuuluu myös opettajat, lääkärit, kuskit, sähkömiehet, insinöörit sekä monet muut.⁴⁸ Oikeus siviilipalvelukseen on niillä nuorilla, joiden vakaumus tai us-

⁴⁶ Mikhail Rabinovich, *Московская правда* -lehti, CONSCRIPTION: 2009: MISSION IMPOSSIBLE, s. 3, 08.04.2009, [<http://dlib.eastview.com/browse/doc/19872753>]

⁴⁷ Keir Giles, ”Military Service in Russia – No new model army”, Toukokuu 2007, Iso-Britannia, s.18

⁴⁸ News.argumenti.ru, ”Альтернативщики могут проходить службу по 125 профессиям - Сiviilipalvelusmiehet voivat suorittaa siviilipalveluksen 125 eri ammatissa”, 31.3.2011, [<http://news.argumenti.ru/army/2011/03/99929>]

konto on vastoin asevelvollisuutta, he kuuluvat alkuperäiskansoihin, viettävät perinteistä elämäntapaa tai harjoittavat käsitöitä.

Vaihtoehtoisen siviilipalvelukseen hakeutuminen tehdään lomakkeella, joka löytyy *Альтернативщики.рф* internetsivulta. Sivusto sisältää yksinkertaiset ja selkeät ohjeet vaihtoehtoisesta siviilipalveluksesta ja sinne hakeutumisesta. Sivustolta löytyy puhelinnumero jonne voi soittaa sekä erillinen sivu, josta löytää vastauksia erilaisiin siviilipalvelusta koskeviin kysymyksiin.⁴⁹

Vaihtoehtoisen siviilipalveluksen suosio on alhainen, koska se on ollut vielä liian vähän aikaa esillä. Se otettiin käyttöön vasta vuonna 2004. Ristiriitaista alhaisessa suosiossa on se, että valintaperusteet ovat muuttuneet paljon löysemmiksi verrattuna vuoteen 2004, sekä ammattien määrää, joista siviilipalvelukseen pääsee, on nostettu.⁵⁰ Jos ammattien määrää, joista siviilipalvelukseen pääsee, nostetaan. Pitäisi siviilipalveluksen suosion nousta Venäläisen nuorison keskuudessa. Näin ei kumminkaan ole tapahtunut

6.2 Itsensä vapaaksi maksaminen varusmiespalveluksesta

Venäläinen poliittinen puolue *LDPR* teki ehdotuksen Venäjän valtionjohdolle siitä, että nuori joka ei halua mennä varusmiespalvelukseen, voisi maksaa miljoona ruplaa ja näin saada vapautuksen varusmiespalveluksesta.⁵¹ Kyseinen käytäntö on käytössä monissa muissa maissa, kuten Kreikassa, Mongoliassa ja Albaniassa, mutta pienemmällä rahasummalla, kuin *LDPR:n* ehdotuksessa Venäjällä. Edellä mainituissa maissa itsensä voi ostaa vapaaksi varusmiespalveluksesta muutamalla sadalla dollarilla⁵². Kun taas Venäjällä tehdyssä ehdotuksessa rahamäärä on yksi miljoonaa ruplaa, joka vastaa keskimäärin 25 000 euroa.⁵³ Kyseinen rahamäärä on erittäin paljon venäläiselle nuorelle, koska nuorten tulotaso on täysin erilainen kuin esimerkiksi Euroopassa. Joten se on osa syynä siihen, miksi kyseinen ehdotus ei saanut kannatusta. 25 000 euron saaminen venäläiselle nuorelle on vaikeaa, varsinkin jos nuori ei ole rikkaasta perheestä.

⁴⁹ *Альтернативщики.рф/*, Siviilipalvelukseen liittyvä sivusto, josta saa tietoa vaihtoehtoisesta siviilipalveluksesta

⁵⁰ Keir Giles, "Military Service in Russia – No new model army", Toukokuu 2007, Iso-Britannia, s.18

⁵¹ Newsru.com, "Две трети россиян не одобряют идею легального откупа от армии, показал опрос - Kaksi kolmesta ei hyväksy ehdotusta vapautuksesta varusmiespalveluksesta maksamalla siitä laillisesti", 14.7.2010, [<http://www.newsru.com/russia/14jul2010/otkup.html>]

⁵² Newsru.com, "Инициатива ЛДПР об узаконенном откупе от армии Госдуме не пригодилась - LDPR:n ehdotus ei kelvannut duumalle", 30.6.2010. [<http://www.newsru.com/russia/30jun2010/neotkup.html>]

Puolustusministeriö ei kannattanut puolueen ehdotusta siitä, että kutsuntaikäinen nuori voisi maksaa itsensä vapaaksi palveluksesta, joten kyseinen ehdotus hylättiin.

Venäläisen uutissivuston *Interfax* sivulla on artikkeli, että laillisella lahjonnalla saatava vapautus varusmiespalveluksesta ei ole mahdollista. Kyseinen artikkeli käsittelee pääosin venäläisen poliittisen puolueen LDPR:n ehdotusta laillisesta lahjonnasta. Artikkelissa kirjoitetaan myös, että moni rikkaasta perheestä oleva venäläinen nuori lahjotaan laittomasti vapaaksi varusmiespalveluksesta, pääosin vanhempien rahallisella avustuksella. Kyseinen asia on vaikea kitkeä pois, koska korruptio on erittäin syvällä ja koko Venäjän laajuista. Nykyinen Presidentti Vladimir Putin sanoi taistelevansa korruptiota vastaan.⁵⁴

Laittoman lahjuksen summa siitä, että saa itsensä vapaaksi varusmiespalveluksesta, vaihtelee 100 000 – 250 000 ruplan välillä. Korkein hinta on pääkaupungissa Moskovassa, halvimmillaan 250 000 ruplaa ja siitä ylöspäin. Kaikista halvin ja järkevin tapa on käydä kaikki mahdolliset lääkärintarkastukset ja palkata itselleen asianajaja, joka pitää puolta oikeuksistasi. Tällä tavoin nuorella on varmin tapa saada vapautus varusmiespalveluksesta.⁵⁵

6.3 Kuka voi lykätä tai saada vapautuksen varusmiespalveluksesta laillisesti?

Varusmiespalvelusta voi lykätä sellainen henkilö jonka vaimo on yli 26 viikolla raskaana tai henkilöllä on lapsi, sairas tai invalidi, joka on alle 3-vuotias. Opettajan tai lääkärin ammatin omaavat nuoret, jotka työskentelevät jatkuvasti maatilalla tai maatalouden keskellä, voivat lykätä varusmiespalvelusta laillisesti. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi kylää, joka elää maatalouden varassa. Varusmiespalvelusta voivat lykätä myös kutsuntaikäiset, jotka työskentelevät Venäjän federaation yrityksissä, laitoksissa tai Venäjän federaation hyväksymissä ammattikorkeakouluissa tai yliopistoissa.

Erittäin iso osa vapautuksista varusmiespalvelukseen liittyen johtuu erilaisista fyysisistä sairauksista. Henkilö jolla on jokin vakava pysyvä tai ohimenevä pitkäaikainen sairaus voi saada vapautuksen varusmiespalveluksesta tai voi lykätä sitä muutamalla vuodella. Sairaudet ovat nykyään erittäin huolestuttava aihe Venäjällä, koska ne ovat yleisin syy miksi nuori saa vapautuksen varusmiespalveluksesta.

---

⁵³ valuuttakurssit, valuuttamuunnin, www.valuutat.fi

⁵⁴ Московский Комсомолец, МК.RU, ”Путин о коррупции: Мы пойдем до конца, невзирая на лица.- Putin korruptiosta: Me menemme loppuun asti, välittämättä naamasta.”, 30.11.2012.

⁵⁵ Sotilaiden äidit komitea, ohjeita kutsuntaikäiselle siihen kuinka välttää palvelus, комитетсолдатскихматерей.рф

6.4 Simputus eli *dedovšina*

Venäjän armeijassa tapahtuvat simputus eli *dedovšina* muuttaa muotoaan. Väkivalta palveluksessa ei ole yhteydessä palvelusaikaan vaan ihmisoikeuksien riistoon.⁵⁶ Venäjän asevoimien järjestelmä on niin iso ja monimutkainen, että väkivallan poiskitkeminen on lähes mahdotonta. Armeijassa vallitsee aina omanlaisensa ”sisäpiiri”, kukin joukkoyksikkö sisältää omat tapansa käyttäytyä, kouluttaa ja elää. Tutkimuksen aika tein havainnon, että simputus on muodostunut venäläisen varusmiespalveluksen ominaiseksi piirteeksi ja yleisimmäksi nuorten pelonkohteeksi.

Dedovšina on ollut ongelmana Venäjän asevoimissa jo yli 50 vuotta, jopa pidempääkin. Kyseisen ongelman kanssa painittiin jo 60-luvulla, mutta erittäin varovasti, koska sensuuri oli tiukkaa. Se mitä Venäjän armeijan piireissä porttien sisäpuolella tapahtui 60-luvulla, yleensä myös jäi sinne. Tieto ei päässyt ”vuotamaan”. Ylimääräistä tietoa, joka voisi laskea asevoimien kunnioitusta ja mainetta, pyrittiin olla antamatta julkisuuteen. Loppujen lopuksi ei ollut enää mahdollista salailia simputusta, koska sitä alkoi esiintyä yhä enemmän ja enemmän.⁵⁷ Tämän jälkeen asevoimien tilanne ei ole muuttunut simputuksen suhteen positiivisempaan suuntaan, pikemminkin vain pahentunut. Lehdistö kirjoittaa ajoittain erittäin eläimellisiä ja raakoja esimerkkejä simputuksesta. Liiallisen vallankäytön tunne ja vallankäytön ”vapaus” antaa esimiesasemassa oleville sotilaille, upseereille ja alipäällystölle, erittäin eläimellisiä ja raakoja ajatuksia, joita he käyttävät alaisiansa, yleensä varusmiehiä, kohtaan

Pietarilaisten sotilaiden äidit – järjestöön tuotiin 2012 vuoden alussa Pskovin alueen laskuvarjojääkärijoukoissa varusmiespalvelusta suorittava nuori mies. Häneltä oli lyöty munuaiset rikki. Varusmiehen pahoinpiteli kaksi luutnanttia hänen yksiköstään. Jottei hän karkaisi, päättivät luutnantin lukita varusmiehen käsiraudoilla putkeen. Varusmies kykeni vapauttamaan yhden käsistänsä ja pääsi karkuun yksi käsi käsiraudoissa. Hän oli kaksi päivää metsässä piilossa ilman puhelinta ja rahaa, kunnes tapasi ohikulkijan, joka antoi hänen soittaa perheellensä. Varusmiehen sisar tuli noutamaan hänet. Asia vietiin suoraan ihmisoikeuksien puolustajille ja oikeuteen. Nuori mies kertoi, että rangaistukseksi hänelle pistettiin kahvakuula roikkumaan kaulaan, jonka kanssa hän käveli pitkin yksikköä.⁵⁸ Upseerit varusmiehen perusyksiköstä, jotka toivat tapahtunutta koskevat asiakirjat sairaalaan, pyrkivät asettamaan nuoren varus-

⁵⁶ Elena Popova, ”Офицеры отбили десантнику почки - Upseerit hakkasivat desantin munuaiset rikki”, 22.5.2012, Kirjoittaja on pietarilaisten sotilaiden äidit – järjestön koordinaattori [http://www.realarmy.org/v-pskove-oficery-otbili-desantniku-pochki]

⁵⁷ Nezavisimoe voennoe obozrenie, ”СПЕКУЛЯТИВНАЯ ДЕДОВЩИНА - spekulatiivinen simputus”, No:23, 25.6.2010. [http://dlib.eastview.com/searchresults/article.jsp?art=1&id=22038507]

miehen mahdollisimman huonoon valoon ja tehdä hänestä itsestään syyppään kaikkeen. Upseereilla oli varusmiehen kännykkä, jonka he ottivat aiemmin haltuunsa lukeakseen hänen tekstiviestinsä.

Edellisessä kappaleessa mainittu tapahtuma ei ole ainut ja viimeinen. Venäjän armeijan eri joukko-osastoissa tapahtuu erinäisiä laittomuuksia ja väkivaltaa, mutta valitettavasti suurin osa tiedosta jää porttien sisäpuolelle. Edellisessä kappaleessa mainittu tapahtuma oli maahanlaskujoukkojen joukko-osastossa Pskov -nimisessä kaupungissa. Kyseinen joukko-osasto sisältää todella paljon erilaisia perinteitä, palkitsevia sekä rangaistuksia, ja eroaa muihin joukkoihin verrattuna kovemalla koulutuksella sekä kurilla. Kyseessä on erikoisjoukko.

Venäjän armeijan entinen evp. Majuri Nikolai Budjanskin kirjoittaa omakohtaisista kokemuksistaan ja näkemyksistään liittyen *dedovšinaan*. Simputus huolestuttaa häntä todella paljon. Hän palveli Venäjän asevoimissa 27 vuotta. Nikolai Budjanskin Etelä-Venäjän sotilaslehdessä *Voennyi vestnik yuga Rossii* kirjoittamassa artikkelissa kirjoitetaan, että vaikka simputuksesta ilmoitetaan ylöspäin korkeampaan johtoon, niin siihen ei hyvin usein oteta kantaa. Asia jätetään yleensä huomioimatta, ihan niin kuin niin pitäisikin toimia. Simputusta toteuttavat niin henkilökunta kuin varusmiehetkin. Varusmiesten välisen simputuksen kiusaamiskohteina ovat yleensä hyviä arvosanoja saavat ja muuten hyvin menestyvät nuoret varusmiehet, jotka eroavat jollakin tavalla ns. ”perusmassasta”. Nikolain mielestä *dedovšinasta* eroon pääseminen vie todella pitkän aikaa. Simputuksen ilmenemisestä asevoimissa ei voida syyttää pelkästään Venäjän armeijaa. Taistelu simputusta vastaan pitää aloittaa lasten kasvatuksesta. Tärkeänä roolina kasvatuksessa Nikolai näkee kirkon nuorisotyön julkisissa organisaatioissa. Tärkeimpänä on aineellisen sekä kasvatuksellisen hyvinvoinnin turvaaminen jokaisessa perheessä.⁵⁹ *Dedovšinan* poiskitkeminen pitää aloittaa lapsen syntymästä aina siihen päivään saakka kun nuori astuu palvelukseen. Tärkeässä roolissa simputuksen poiskitkemiseksi ovat nuorten hengellinen kasvatus, perheen kasvatustavat, aineellinen ja kasvatuksellinen varakkuus, sekä armeijassa kouluttajien, opettajien ja ylemmän johdon toiminta.

Venäjän kansan yleisen mielipidejärjestön tekemän selvityksen mukaan sosiologit ovat havainneet, että venäläiset ihmiset näkevät väkivallan ja simputuksen olevan pahimpia ongelmia Venäjän asevoimissa. Niitä jotka sanoivat simputuksen olevan suurin huolenaihe asevoimissa,

⁵⁸ Sama, 22.5.2012, [<http://www.realarmy.org/v-pskove-oficery-otbili-desantniku-pochki>]

⁵⁹ Evp. Majuri N. Budjanskii, ”ОТКУДА РОДОМ ДЕДОВЩИНА? – Mistä simputus on kotoisin?”, artikkeli julkaistu lehdessä *Военный вестник Юга России*, No.47, 11.10.1997, Kirjoittaja työskentelee nykyään liikunta-koulun no:72 opettajana, Krasnodarissa Venäjällä.
[<http://dlib.eastview.com/searchresults/article.jsp?art=3&id=2485005>]

on kaikkiaan 33 %. Kyseinen luku nousi kaksi prosenttia kahden vuoden aikana. Kaikkiaan 35 % Venäjän kansalaisista osoittaa kunnioitusta armeijaa kohtaan, Arvostusprosentti on noussut 6 % kahden vuoden aikana.⁶⁰

Venäläisessä puolueettomassa asevoimien lehdessä nimeltä *Nezavisimoe voennoe obozrenie* on artikkeli, joka kertoo spekulatiivisesta simputuksesta. Artikkelissa kirjoitetaan, että tilanne armeijassa ei tule muuttumaan ennen kuin se muuttuu yhteiskunnassa itsessään. Sotilassyöttäjä, prokuraattori Sergei Fridinskii, sanoo artikkelissa, että rikollisuus armeijassa on laskenut 12–14 %, mutta simputuksen määrä on lisääntynyt. Pääsyyinä tähän on Fridinskin mielestä kaksikertaisesti lisääntynyt alokkaiden määrä. Alokkaat ovat entistä vähemmän hyvässä fyysisessä ja psyykkisessä kunnossa. Palveluksen kolmen ensimmäisen kuukauden aikana terveydellisistä syistä joudutaan keskeyttämään palvelus keskimäärin noin 400 – 500 varusmieheltä. Venäjän varapuolustusministeri Nikolay Pankovin mielestä suurimpina syinä simputukseen ovat erilaiset epäviralliset äärinuorisoryhmät, joita Venäjällä on keskimäärin 150 kappaletta. Väistämättä kyseisten äärinuorisoryhmien toiminta kulkeutuu myös armeijaan.⁶¹ Kyseinen tieto ääriryhmien määrästä on tullut tietoon avoimista lähteistä. Opetus- ja tiedeministeri Andrei Fyrsenkon mielestä keino, jolla simputus voidaan voittaa, on kutsuntaiän nostaminen 18 vuodesta 21 vuoteen. Silloin nuoret ovat aikuistuneet jo siihen pisteeseen, etteivät enää harrasta kiusaamista ja siihen liittyviä asioita, Ainakaan se ei ole enää niin kovassa suosiossa 21-vuotiailla.

Simputus on ajanut varusmiesten oikeudet siihen pisteeseen, että on alettu perustaa erilaisia yhteisöjä, jotka pyrkivät keinoilla millä hyvänsä suojella varusmiesten oikeuksia. Pahimmassa tapauksessa on perustettu yhteisöjä, jotka pyrkivät hoitamaan kutsuntaikäisiä vapaaksi varusmiespalveluksesta. Venäjän lakiin on kirjoitettu, että simputus on kiellettyä. Asia on täysin vastakohta käytännössä. Sitä tapahtuu ja tulee tapahtumaan. Eikä kukaan yksittäinen ihminen kykene tekemään yhtään mitään tämän asian eteen.

Jos Venäjän asevoimien kannatusta halutaan saada ylöspäin ja nuoria halutaan motivoida käymään varusmiespalvelus, täytyy tehdä suuri muutos nykyisessä asevoimien organisaatios-

⁶⁰ Voенно promishlennii kurjer, ”ПРЕЖДЕ ВСЕГО ВОЛНУЕТ ДЕДОВЩИНА - Eniten huolestuttaa simputus”, no:15, 21.4.2010, [<http://dlib.eastview.com/searchresults/article.jsp?art=10&id=21767505>]

⁶¹ Nezavisimoe voennoe obozrenie -lehti, ”СПЕКУЛЯТИВНАЯ ДЕДОВЩИНА - spekulatiivinen simputus”,

sa. Pelkästään se, että simputus pidetään salassa, ei riitä. Simputus pitää kitkeä kokonaan pois. Koko organisaatio Venäjän armeijassa tarvitsee muutoksen. Organisaatiomuutoksella tarkoitetaan sitä, että muutokset täytyy tehdä kaikissa organisaation muuttujissa. Ei auta, että muutos tehdään pelkästään hallinnollisella puolella tai koulutuksellisessa portaassa. Muutos täytyy tehdä kaikissa muuttujissa, kuten esikunnissa, alemmissa ja ylemmissä johtoportaisissa, koulutuksellisissa joukoissa, varusmieskoulutuksessa ja henkilökunnan koulutuksessa. Asevoimien rekrytointikanavia täytyy kehittää sekä asevoimien yleistä mainetta täytyy kohentaa positiivisempaan suuntaan, saavuttaakseen paremman varusmiesaineksen ja asevoimien yleisen maineen.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

I cannot forecast to you the action of Russia. It is a riddle, wrapped in a mystery, inside an enigma.

En voi ennustaa mitä voimme odottaa Venäjältä. Se on pulma, joka on kääritty mysteeriin, jonka sisällä on arvoitus.

-Sir Winston Leonard Spencer-Churchill, 1.10.1939 BBC: n radioesiintyminen

Venäjällä on vahva halu palauttaa Neuvostoliiton romahtamisen seurauksena menetetty suurvalta-asema. Suurvalta-ajattelun toimenpiteet näkyvät laaja-alaisesti niin hallinnollisissa kuin materiaalisissa toimenpiteissä, määrä korvaa laadun. Venäjä uudistaa asevoimiensa rakennetta, kalustoa ja aseistusta sekä joltain osin pyrkii muuttamaan asevoimiensa yleistä mainetta. Vladimir Putinin ja Dmitri Medvedevin lausuntojen mukaan koko Venäjän valtion tehokkuus ja maan turvallisuuden varmistaminen riippuvat täysin siitä, millä laadulla asevoimat miehittään. Tällä tarkoitetaan siis ihmisiä jotka menevät palvelukseen asevoimiin, sekä kalustoa ja aseistusta, mitä nämä kyseiset ihmiset siellä käyttävät.

Miten Venäjän asevoimat saa rekrytoitua nuoria palvelukseen, vai saako ollenkaan? Tutkimuksen aikana päädyin siihen johtopäätökseen, että asevoimat kykenee vuosittain täyttämään sille asetetut vaatimukset siitä, kuinka paljon varusmiehiä kuuluu kyseisenä vuotena saada varusmiespalvelukseen. Toimiiko rekrytointi oikealla tavalla, ja heijastaako asevoimat omaa mainettaan nuorille positiivisesta vai negatiivisesta näkökulmasta, on asia erikseen. Varusmiesaines mitä palvelukseen astuu, on suurimmaksi osaksi heikkoa. Varusmiesten fyysinen kunto ja yleinen henkinen kestävyys on keskimäärin huono. Tämä pätee tietyissä asevoimien joukko-osastoissa, joten edellä mainittua faktaa ei voida yleistää koko Venäjän asevoimiin. On siis myös joukko-osastoja, joissa varusmiesaines on keskivertoa parempaa. Tärkeää on ymmärtää se, että tämän hetkinen tila varusmiespalveluksen suhteen on heikko johtuen korruptiosta, asevoimien muutoksen asettamasta paineesta, henkilökunnasta, huonosta varusmiesaineksesta, simputuksesta ja erinäköisistä laittomuuksista, joita asevoimissa tapahtuu. Varusmiesten olosuhteita pyritään parantamaan. Uskon siihen, että jonkin ajan kuluttua varusmiesten olosuhteiden parannuksessa saavutetaan asetettuja tavoitteita. Neuvostoliiton romahtamisen jälkeen olisi pitänyt kyetä pitämään kuri ja järjestys yllä, eikä olisi pitänyt päästää sitä putoamaan. Kaikki, mitä Neuvostoliiton romahtamisen jälkeen tapahtui, säteilee tähän päivään ja siihen, mikä asevoimien maine on tällä hetkellä.

Haasteet, joita Venäjän asevoimat kohtaavat rekrytointin ja yleisen maineen näkökulmasta ovat asevelvollisten huonot olosuhteet, simputus, huono kohtelu, lahjonta, kiristäminen sekä varusmiesten huono fyysinen kunto ja terveydentila. Kaikkialle levinnyt korruptio on ongelma

Venäjän asevoimille ja samalla myös koko Venäjälle. Venäjän asevoimissa tarvitaan varusmiehiä edelleen sopimussotilaiden, alipäällystön, upseeriston ja muun henkilökunnan lisäksi. Vladimir Putinin sanojen mukaan yleinen asevelvollisuus tulee säilymään ainakin vuoteen 2030 asti eli vielä 17 vuotta tästä päivästä eteenpäin. Jos asevoimien yleistä mainetta halutaan nostaa, niin sen eteen tulee tehdä isoja muutoksia. Muutoksia täytyy tehdä niin henkilökunnan kouluttamisessa kuin koulutusjärjestelmän muokkaamisessa sekä olosuhteiden parantamisessa. Pelkkä teksti paperilla ei tule riittämään. Näiden asioiden eteen tulee tehdä paljon töitä. Tällä tarkoitan sitä, että muutos Venäjän asevoimien maineessa tulee panna toimeen myös käytännössä, ei pelkästään teoriassa.

Suurimpana haasteena Venäjän asevoimilla on luoda positiivinen kuva itsestään Venäjän kansalle ja varusmiespalvelukseen astuvalle nuorisolle. Haasteen positiivisen kuvan muodostamiselle asettaa asevoimissa esiintyvä erittäin vakava simputus, huono maine ja korruptio. Asevoimien tulee aloittaa oman maineensa muokkaamisen täysin ruohonjuuritasolta. Tällä tarkoitan, että muutokset täytyy tehdä asevelvollisten kasvatuksesta ennen palvelukseen astumista aina ylemmän johtoportaan päätöksiin ja toimintatapoihin asti. Kun kivijalka saadaan tukeväksi, niin sen päälle on helppo rakentaa uutta, positiivista ja uskottavaa mainetta. Lopullisia johtopäätöksiä asevoimien maineen tulevaisuudesta ei tässä tutkimuksessa voida tehdä, koska Venäjän asevoimat ovat suuren muutoksen edessä. Asevoimauudistuksen tavoitteena on uudistaa kalustoa, mutta samalla myös koko asevoimien organisaatiota. Ajan mennessä eteenpäin asevoimien maine tulee muuttumaan Venäläisen kansan keskuudessa. Tuleeko se muuttumaan positiiviseen vai negatiiviseen suuntaan, on vaikea sanoa. Viimeisin suurin muutos Venäjän asevoimissa tapahtui, kun puolustusministeri vaihtui marraskuussa 2012. Ehkä uudella puolustusministerillä tulee olemaan positiivinen vaikutus varusmiespalveluksen heikkoon tilanteeseen ja asevoimien maineeseen.

Menisinkö itse Venäjän armeijaan varusmieheksi? Tähän kysymykseen on hankalaa vastata, koska en asu Venäjällä. Teoriapohjalta ja tutkimuksen aikana tehtyjen havaintojen perusteella voin sanoa, että jos tuttavapiirissäni olisi negatiivisia ajatuksia asevoimista ja tietäisin joutuvani vuoden ajaksi simputuksen, korruption ja huonon kohtelun piiriin, saattaisin harkita keinoja, joilla voisin välttää varusmiespalvelukseen astumisen. Syynä tähän on se, että en halua oman henkeni joutuvan uhatuksi asioista, jotka johtuvat huonon kohtelusta, väkivallasta, korruptiosta ja aliravitsemuksesta.

Jos tilanne olisi erilainen, tuttavapiirini sekä läheiseni omaisivat positiivisen kuvan asevoimista, en näkisi syytä siihen, miksi en menisi varusmiespalvelukseen. Varsinkin jos olisin kiinnostunut jostain erikoisemmista aselajeista, esimerkiksi erikoisjoukoista. Näihin joukkoihin haudutaan erikseen ja niihin valikoidutaan erillisten pääsykokeiden kautta. Joten tahallinen ja väkivaltainen simputus sekä huonot olosuhteet ovat harvinaisempia, koska kyseisten joukkojen maine tulee olla korkea ja joukon hyvin koulutettua. Jos edellä mainittu tapaus olisi ympärillä vallitseva tilanne, niin lähtisin melko varmasti varusmiespalvelukseen. Mutta silti, en pystyisi tätä päätöstä tekemään heti. Syynä siihen on se, että aselajeissa joihin valikoidutaan erikseen, esiintyy myös simputusta. Simputus on tietenkin henkiseen ja fyysiseen kasvuun liittyvää, ja ilmenee yleensä rangaistuksena jos ei noudata ohjeita ja kyseisen joukon sääntöjä. Tällaista voisi olla esimerkiksi maahanlaskujoukoissa tai muissa erikoisjoukoissa, joissa koulutettavan aineksen pitää olla muita ”normaaleja” joukkoja henkisesti ja fyysisesti vahvempia.

Tutkimuksen aikana tein havainnon, että olisi ollut tutkimuksellisesti tuloksellista ja merkittävää päästä haastattelemaan Venäjällä asuvia nuoria, jotka ovat käyneet tai menossa varusmiespalvelukseen. Näin voisi saada syvällisemmän ja henkilökohtaisemman kuvan siitä, mitä mieltä nuoret ovat varusmiespalveluksesta. Miksi he menevät tai eivät mene varusmiespalvelukseen, ja miten he näkevät Venäjän asevoimat ja sen rekrytoinnin? Olisi erittäin mielenkiintoista verrata pelkästään lähteiden eroavaisuutta. Kuinka paljon esimerkiksi eroaa Venäjällä asuvalta henkilöltä henkilökohtaisesti saatu tieto verrattuna tässä tutkimuksessa, internetissä ja muissa tutkimuksissa esitettyihin tietoihin? Jos olisin päässyt haastattelemaan Venäjällä asuvia nuoria, niin olisin voinut käyttää tutkimuksessani reaalityöntöissä saatua tietoa ja verrata sitä tässä tutkimuksessa käytettyihin lähteisiin. Tällä tavalla olisi syntynyt täysin uusi näkökulma tutkimukseen.

LÄHTEET

JULKAISTUT LÄHTEET

Artikkelit

Elena Popova, ”Офицеры отбили десантнику почки - Upseerit hakkasivat desantin munuaiset rikki”, 22.5.2012, Kirjoittaja on pietarilaisten sotilaiden äidit – järjestön koordinaattori [<http://www.realarmy.org/v-pskove-oficery-otbili-desantniku-pochki>]

Evp. Majuri N. Budjanskii, ”ОТКУДА РОДОМ ДЕДОВЩИНА? – Mistä simputus on koitoisin”, artikkeli julkaistu lehdessä ”Военный вестник Юга России”, No.47, 11.10.1997, Kirjoittaja työskentelee nykyään liikuntakoulun no:72 opettajana, Krasnodarissa Venäjällä [<http://dlib.eastview.com/searchresults/article.jsp?art=3&id=2485005>]

Grigori Maslov, ”Минобороны выполнило план по призыву - Puolustusministeriö saavutti kutsuntatavoitteen”, Infox live news, 14.7.2010, [http://infox.ru/authority/defence/2010/07/14/Minoboronyy_vyypolnι.phtml]

I. A Kaneva, RGGU, [<http://cmb.rsuh.ru/article.html?id=66542>]

Interfaks, ”В России 133 тыс. призывников, не желающих идти в армию - Venäjällä on 133 tuhatta palveluksesta kieltäytyvää nuorta”, 15.9.2010, [<http://www.interfax.ru/society/news.asp?id=154918>].

Lichnie dengi, ”Армия достанет и за рубежом - Armeija löytää myös ulkomailla”, 9.4.2010, [<http://www.personalmoney.ru/pnwsinf.asp?id=1466351>]

Mikhail Rabinovich, Московская правда -lehti, CONSCRIPTION: 2009: MISSION IMPOSSIBLE, 08.04.2009, [<http://dlib.eastview.com/browse/doc/19872753>]

News.argumenti.ru, ”Альтернативщики могут проходить службу по 125 профессиям - Siviilipalvelusmiehet voivat suorittaa siviilipalveluksen 125 eri ammatissa”, 31.3.2011, [<http://news.argumenti.ru/army/2011/03/99929>]

News.mail.ru, “ В Карелии фактически весь весенний призыв пустился в бега - Karjalassa lähes kaikki kevään kutsuntoihin kutsutut lähtivät pakoon kutsuntoja”, 30.5.2012, [<http://news.mail.ru/inregions/nordwest/10/incident/9119961/?frommail=1>]

Newsru.com, ”Инициатива ЛДПР об узаконенном откупе от армии Госдуме не пригодилась - LDPR:n ehdotus ei kelvannut duumalle”, 30.6.2010. [<http://www.newsru.com/russia/30jun2010/neotkup.html>]

Nezavisimoe voennoe obozrenie, ”СПЕКУЛЯТИВНАЯ ДЕДОВЩИНА - spekulatiivinen simputus”,No:23, 25.6.2010. [<http://dlib.eastview.com/searchresults/article.jsp?art=1&id=22038507>]

Nikolai Tshepurnih, Военные знания -lehti, “МЫ НЕ ИМЕЕМ ПРАВА ТЕРЯТЬ МОЛОДЁЖЬ - Meillä ei ole varaa menettää nuorisoa”, .8/2007, [<http://dlib.eastview.com/sources/article.jsp?id=12442019>]

Pavel Felgenhauer, Russian Conscript System Begins to Collapse, Eurasia Daily Monitor, 7.4.2011,

[http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Bttnews%5D=37759&tx_ttnews%5BbackPid%5D=512]

Rosbalt, ” Генштаб: Нежелающих идти в армию должно стать меньше – Pääesikunta: varusmiespalveluksesta kieltäytyjien määrän pitäisi vähentyä -”, 31.3.2008, [<http://www.rosbalt.ru/main/2008/03/31/470074.html>]

VL.RU, “ Срок службы в армии РФ сократился до 1 года - Varusmiespalveluksen kesto lyhenee 1 vuoteen”, 02.1.2008, [<http://www.newsvl.ru/world/2008/01/02/44509/>]

Московский Комсомолец, МК.RU, ”Путин о коррупции: Мы пойдем до конца, невзирая на лица.- Putin korruptiosta: Me menemme loppuun asti, välittämättä naamasta.”, 30.11.2012.

Kirjallisuus

Forss, Stefan; Kiianlinna, Lauri; Inkinen, Pertti; Hult, Heikki (2011) Venäjän sotilaspoliittinen kehitys ja Suomi, Maanpuolustuskorkeakoulu, Strategian laitos, Julkaisusarja 2: Tutkimusseosteita No 47, Edita Prima Oy: Helsinki

Tuomi, Jouni; Sarajärvi, Anneli: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi, Tammi, Helsinki, 2002.

Tuomi, Jouni; Sarajärvi, Anneli: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi, Tammi, Livonia print: Latvia. 2009.

Trotsky, Leon: The revolution betrayed, Pathfinder Press, New York, 1937.

Visuri, Pekka: Turvallisuuspolitiikka ja strategia, WSOY - Kirjapainoyksikkö, Juva 1977.

V.V Shevzov - В.В. ШЕВЦОВ, ” ОТНОШЕНИЕ ШКОЛЬНИКОВ И СТУДЕНТОВ К ВОЕННОЙ СЛУЖБЕ - Koululaisten ja opiskelijoiden asenne asepalvelusta kohtaan”, 2006.

Sperling, Valerie: Making the public patriotic, Militarism and anti-militarism in Russia. Artikkeliteoksessa: Laruëlle, Marlene: Russian Nationalism and the National Reassertion of Russia, Routledge, New York, April 2009.

Virta, Jami: Johtamisen laitoksen tutkimusohje, julkaisusarja 1, Tutkimuksia Nro 36, Maanpuolustuskorkeakoulu, Helsinki, 2007

Lehdet ja aikakauskirjat

Dostoinstvo, K.E Tsiolkovskii, no:25, 2002

Kommersant, ”THE MILITARY AND SOCIETY. RECRUITMENT OF THE POOR”, 30.1.2006, [<http://dlib.eastview.com/sources/article.jsp?id=8950082>]

Nezavisimoe voenoe obozrenie, ” СПЕКУЛЯТИВНАЯ ДЕДОВЩИНА - spekulatiivinen simputus”, No:23, 25.6.2010, [<http://dlib.eastview.com/searchresults/article.jsp?art=1&id=22038507>]

Reserviläinen, 14.2.2011

Savon sanomat, 25.11.2012

Voенно promishlennii kurjer, ”ПРЕЖДЕ ВСЕГО ВОЛНУЕТ ДЕДОВЩИНА - Eniten huolestuttaa simputus”, no:15, 21.4.2010, [http://dlib.eastview.com/searchresults/article.jsp?art=10&id=21767505]

Tutkimukset ja opinnäytteet

ФОМ (Фонд Общественное Мнение, FOM): Молодежь в политике, (Nuorisopolitiikassa), 22.5.2008. [http://fadm.gov.ru/upload/iblock/54b/mol-org2010.PDF]

I.A Kaneva, RGGU, ”Как относятся молодые люди к службе в армии - Kuinka nuoret suhtautuvat asepalvelusta kohtaan?”. [http://cmb.rsuh.ru/article.html?id=66542]

Keir Giles, ”Military Service in Russia – No new model army”, Toukokuu 2007, Iso-Britannia

Левада-Центр (Levada-keskus): Russian analytical digest, no. 116, 9.7.2012, [http://www.levada.ru/20-02-2012/rossiyane-ob-armii]

Левада-Центр (Levada-keskus): *Перспективы гражданского общества в России, (Kansalaisjärjestöjen näkymät Venäjällä)*, tutkimusraportti, Москва, 2011. Levada-keskus on riippumaton tutkimuslaitos.

P. Klientev, I. Nikolaeva, ”Kutsunnat – Priziv na voennuju sluzhbu”, Sosiaalinen tutkimus, No:10, 2000.

Sosiaalinen tutkimus, ”Maailma ja nuoret - Мир и молодежь”, 2011, [http://gendocs.ru/v38759/социологическое_исследование_-_мир_и_молодежь_опрос].

V.V. Shevzov, ”ОТНОШЕНИЕ ШКОЛЬНИКОВ И СТУДЕНТОВ К ВОЕННОЙ СЛУЖБЕ - Opiskelijoiden ja kouluikäisten asenne asepalvelusta kohtaan”, 2006

Ville E. Virtanen, ”Varusmiesten osaamisen tunnustaminen ja siirtyminen siviiliin”, Pääesikunnan henkilöstösasto, 2011

Yana Yurina, ”Молодежь и современная армия - Nuoret ja nykyaikainen armeija”, tutkimus, 20.2.2011, [http://knowledge.allbest.ru/sociology/2c0a65625b2ad78a5d43a89521216d27.html]

Tarvainen, Kari, ”Venäjän nuorisojärjestöt asevoimien taistelupotentiaalin rakentajina”, EUK64 Tutkielma, s.2, 2012.

Muut lähteet

Альтернативщики.рф/, Siviilipalvelukseen liittyvä sivusto, josta saa tietoa vaihtoehtoisesta siviilipalveluksesta

Sotilaiden äitien komitea, ohjeita kutsuntaikäiselle siihen, että kuinka välttää palvelus, комитет солдатских матерей.рф

Valuuttakurssit, valuuttamuunnin, www.valuutat.fi

Venäjän puolustusministeriön internetsivu www.mil.ru

Venäläisten varusmiesten äidit järjestön kotisivu <http://ksm-yanao.ru/>

KUVAT

KUVA 1: Tutkimuksen viitekehys, Tekijä: Arttur Raski